

JaDe gebuisd

Ook al is het enkele weken geleden, de meeste van ons herinneren zich nog wel het blad dat men op het einde van een afgeronde cursus kreeg. Die formulieren zullen we echter niet snel terug zien. De Academische Raad van 12 januari heeft beslist om de Jaarlijkse Docentenevaluatie (JaDe) tijdelijk op te schorten. JaDe was ingevoerd op het einde van vorig semester met als doel het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs door bevraging van de studenten. Normaal werd het systeem pas na twee jaar herbekeken.

Dat is nu vervroegd en de huidige vorm van JaDe doorstond de evaluatie niet. Het voornaamste probleem was de hoge frequentie van bevraging en de beperkte motivatie bij een deel van de docenten. De Werkgroep Kwaliteitszorg en de Onderwijsraad zoeken nu naar een ander type van docentenevaluatie, dat ten vroegste kan ingaan in 2005. Volgens professor Frans Lammertyn, coördinator Onderwijsbeleid, zal de mening van de studenten daarin een belangrijke rol blijven spelen.

Lees meer op pagina 3

Kunst verheldert

Tijdens de openingsweek van het tweede culturele semester in STUK, staat multimediakunst centraal. Onder de noemer Artefact wordt het hele gebouw volgestouwd met kunst op elektriciteit en ook de gangbare stromingen — muziek, dans, theater — worden in een multimediakleedje gestoken.

Gaat het Artefactfestival verder dan een vindingrijke vormelijke spelerei, stelt het pertinente vragen over kunst en samenleving of verliest het zich in een opgevoerd enthousiasme over vernieuwing en experimentalisme?

Met Robert Rauschenberg beseften

we al dat elektronica, eerder dan een venster te zijn dat uitkijkt op het achterblijvende grondstof delvende deel, als een spiegel fungeert. Een spiegel die betovert met de almacht waar we naar snakken, maar ons tegelijk afschermt voor prangende problemen elders. Maakt multimedia van kunst alsnog de schijn der schijn of kan Artefact verhelderen wat ons vandaag overkomt? Een kritische analyse.

Lees meer op pagina 13

VERDER IN DIT NUMMER:

• Kruiswoordraadsel	2
• Topuniversiteiten & Co	3
• Participatiedecreet in aantocht	5
• Op Erasmus naar... Wallonië	6
• 50 jaar Alma	6
• Eredoctoer Michel Georges	8
• Eredoctoer Quentin Skinner	9
• Valentijn	11
• Amerikaanse voorverkiezingen	12
• Kulturama / Artefact	13
• Vervolgverhaal: "Het elixir"	14
• Agenda & ad valvas	15

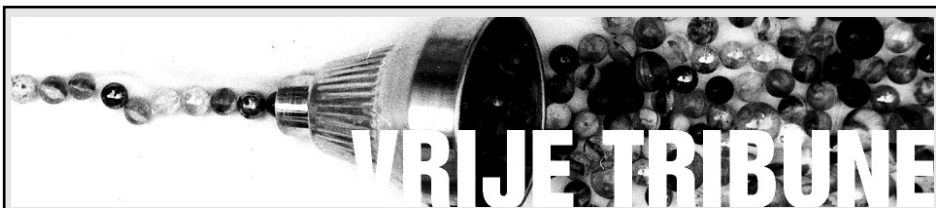
Onvergeeflijkheid en vergeving: botsende visies?

De uitspraak van kardinaal Danneels over de symbolische doodstraf deed heel wat stof opwaaien. Hij stelde voor deze symbolische straf te kunnen uitspreken voor misdaden tegen de mensheid. Om bijvoorbeeld Saddam Hoessein op die manier zijn betekenis in het leven te ontnemen, hem uit het land van de levenden te bannen. Prof. Pollefeyt, één van de docenten Religie, Zingeving en Levensbeschouwing (RZL), preekt dat onvergeeflijkheid of l'impardonnable eerder nazistisch dan christelijk is. De grote hamvraag is hier dus: pleit de kardinaal voor onvergeef-

lijkheid bij mensen als Saddam Hoessein?

Verschillende studenten gaven hun mening over Saddam Hoessein, de doodstraf, de kardinaal en l'impardonnable op het forum van RZL. We koppelden de visie van prof. Pollefeyt's cursus aan deze van zijn studenten, vroegen hem om een reactie en kregen een exclusieve commentaar van kardinaal Danneels zelf. Hij legt uit of vergeving nu wel of niet mogelijk is voor Saddam Hoessein.

Lees meer op pagina 4

Huurlasten kot of verplaatsingskosten binnenkort gedeeltelijk fiscaal aftrekbaar?

Een wetsvoorstel ingediend door de VLD wil het verblijf op een kot of een studentenhome fiscaal aantrekkelijker maken en zo mede de afstand tussen de woonplaats van de student en zijn onderwijsinstelling zoveel mogelijk verminderen. Wie niet op kot gaat zou kunnen rekenen op een gedeeltelijke aftrek van zijn vervoerskosten. Een mooi voorstel waar helaas geen nood aan is...

Als het van de VLD afhangt worden binnenkort een aantal fiscale maatregelen van kracht die het mobiliteitsprobleem gedeeltelijk moet helpen oplossen en zo het volgen van hoger onderwijs moet stimuleren.

Het uitgangspunt van het voorstel is het verblijf op een kot of studentenhome stimuleren. Daardoor zou de afstand tussen de woonplaats van de student en zijn onderwijsinstelling minimaal worden wat niet alleen positieve gevolgen meebrengt naar de tijdsindeling van de student toe maar mede naar leefmilieu en verkeer, aldus de liberalen. Wie liever niet op kot gaat zou kunnen genieten van een gedeeltelijke aftrek van zijn vervoerskosten. Daarbij zou het gebruik van het openbaar vervoer extra worden gestimuleerd.

Het wetsvoorstel klinkt wellicht mooi in de oren van ouders en studenten, toch is het niet vrij van talrijke tekortkomingen waardoor haar wenselijkheid in vraag kan worden gesteld.

Allereerst valt op dat het voorstel alle studenten een voordeel wil opleveren, inclusief diegene die voldoende vermogend zijn en het eigenlijk niet nodig hebben. De studenten die een klassiek kot huren of op een niet-gesubsidieerd studentenhome verblijven, zullen wellicht het volledige bedrag van 1.500 kunnen aftrekken, aangezien zij jaarlijks gemiddeld 2.500 aan huurlasten betalen. De studenten die echter op een gesubsidieerd studentenhome verblijven, zullen hoogstwaarschijnlijk slechts een deel van het bedrag van 1.500 kunnen aftrekken, aangezien zij vaak hun kot een stuk goedkoper huren en het maximumbedrag bijgevolg niet bereiken. De vraag kan dan ook worden gesteld of niet beter een forfaitaire aftrek was voorzien zodat alle studenten hetzelfde voordeel zouden genieten. Het extra bedrag dat de meer sociaal behoevende studenten dan kunnen aftrekken maar niet werkelijk aan huurlasten betalen, zou dan als een sociale maatregel kunnen worden gezien.

Daarna kan worden vastgesteld dat de maatregel een hogere vraag naar studentenkamers met zich mee wil en zal brengen. In Leuven echter is de markt voor studentenkamers verzadigd waardoor het aanbod niet zal toenemen bij een stijgende vraag en bijgevolg enkel de marktprijs zal stijgen. Het voordeel dat de fiscale tegemoetkoming wil bewerkstelligen dreigt dan ook in handen van de verhuurders van de kamers in plaats van de studenten zelf te vallen, indien de overheid niet eerst de markt voor studentenkamers verruimt. Het overheidsoptreden zal de zaak dan niet alleen complexer maken maar bovendien ook slechter, met een welvaartsverlies tot gevolg. Met andere woorden zal de belastingbetaler opdraaien voor een maatregel die haar niet ten goede komt.

Vervolgens kunnen vragen worden gesteld bij de tegemoetkoming voor pendelstudenten. Hoe zal worden aangetoond of nagegaan hoeveel kilometer en vooral hoeveel dagen de student op jaarbasis werkelijk heeft gependeld? Ook hier was een forfaitaire tegemoetkoming wellicht beter geweest.

Daarenboven voorziet het voorstel geen verhoging van het aftrekbare bedrag voor pendelstudenten die minder dan 75 km met het openbaar vervoer afleggen. Zijn het net niet die studenten die in de buurt van de onderwijsinstelling wonen die het meeste pendelen en bijgevolg tot het gebruik van openbaar vervoer moeten worden aangespoord?

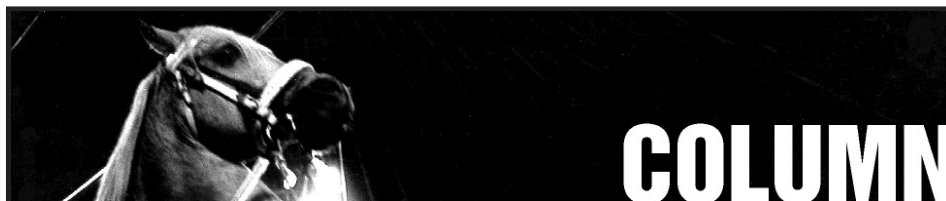
Verder zullen deze fiscale maatregelen ten goede komen aan de ouders van de studenten in plaats van de studenten zelf. In de huidige samenleving waar steeds meer studenten op eigen benen staan, vaak uit noodzaak door gezinsproblemen, zou het wellicht beter zijn een maatregel in te stellen dat hen rechtstreeks ten goede komt.

Bovendien zullen enkel Belgische inwoners van de aftrek kunnen genieten. Onze hoger onderwijsinstellingen zijn echter ook heel wat buitenlandse studenten rijk. In het huidige klimaat van toenemende internationale uitwisselingen zouden ook zij betrokken moeten worden en zo gestimuleerd om naar België te komen, en ons te verrijken met hun ideeën en inzichten.

Tot slot zullen de financiële voordelen die uit de belastingsaftrek volgen pas twee jaar nadat de uitgaven zijn gerealiseerd, gevoeld worden. De fiscus heeft nu eenmaal enige tijd nodig om de aanslag voor te bereiden en de belastingen te innen. Dit terwijl de student net het meest behoevend is als hij op de schoolbanken zit.

Het voorstel mag dan wel mooi op papier ogen, noch het hoger onderwijs, noch de studenten of ouders hebben er nood aan. Bovendien is deze maatregel één van de zovele die de studiefinanciering enkel complexer maakt en niet effectiever. Vlaanderen heeft nood aan de uitwerking van een coherente studiefinanciering waar een duidelijke visie achter zit. Daarbij moeten vragen als: wat zijn de behoeften, wat zijn de beschikbare middelen en hoe kunnen we deze middelen zo efficiënt mogelijk inzetten, aan de orde zijn. Studiefinanciering is natuurlijk een gemeenschapsaangelegenheid terwijl de fiscale maatregel federale materie betreft. Niettemin kan de vraag worden gesteld of de federale overheid moet opdraaien voor de tekortkomingen in het beleid van de gemeenschappen.

Kenneth Vyncke
Student 2e licentie TEW en kandidaat in de Rechten

Valentijn zoetzuur

De liefhebbers van het luchtige Vlaamse lied kennen het rijmschema vast wel: "Ik hou van jou, ik blijf je trouw." De Franse chansons spreken vol passie over "amour" dat zo makkelijk gevolgd kan worden door "toujours". Zelfs de minnezangers streelden de haren der liefde al met de nodige zachtheid. De liefde heeft alles overleefd: permanent, kuis, "champignon", "bros" en "net-uit-bed-look"... Zelfs een kale knikker wordt romantisch in liefdesverzen!

Het is weer Valentijn: erotiek hangt in de lucht. Studenten lopen rond met beertjes en hartjes en bloemen, hoopvol uitzienend naar de bijtjes die de avond hopelijk in zwermen met zich mee zal brengen. Onze vriend Joos krijgt er waarschijnlijk alweer de pokken van, hoewel ze niets zullen zijn in vergelijking met de verstikkende bulten van de dame die prijkt op de cover van "P-magazine" waar hij zo uitbundig in verscheen. Zou zij ook gestoken zijn door een bij? En welk beest heeft hém gebeten?

Hoe lang schiet Cupido op Valentijn nog met pijlen trouwens? Wanneer gaat hij eindelijk eens moderniseren, rationaliseren en ten slotte privatiseren? Gelukkig is hij alvast volledig gratis, ook buiten Limburg. Hij wel, maar de koopwaar niet.

Ik vind het allemaal zo vreemd. Waren wij geen pessimistische en

verzuurde burgers die moeizaam afkickten van het christendom en van een rookverslaving? Waar zijn onze nieuwe zekerheden naartoe? Is dat vleugje cynisme dan ineens vervlogen? Heeft de geest van Idool 2003 ons dan toch zwaar aangetast: "Ik wil wel maar ik kan niet..."? Een verzuurde jongere met een rode roos in de hand? We verlangen ineens weer allemaal naar de eeuwige liefde, sterk en onbreekbaar. De violen worden gestemd en bestreken: allegro vivace!

U hebt gelijk, beste lezer: we doen er niemand kwaad mee. Er is inderdaad niets mis met een beetje dromerig verlangen. De winkelier is blij en de geliefden zijn blij. Het kan helemaal geen kwaad om even romantisch te doen en we beseffen diep vanbinnen wel dat het een opgefokte commercie is. Laten we van 14 februari de Dag van de Ontzuring maken. Eén dag in het jaar even weg uit het vertrouwde stramien, dat moet kunnen. Ik vraag me wel af hoe ze dat in een etalage zullen aanpakken...

Let wel, het venijn zit in de niet-fallische staart! Zeg dus niet dat u niet gewaarschuwd was! Voorzichtigheid is geboden met Valentijn: betreden gebeurt altijd op eigen risico en nooit zonder helm, anders word je niet gedekt door de verzekering!

Sven Vannecke

KRUISWOORDRAADSEL

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

Horizontaal

1 Donkerrode edelstenen **2** Universiteit Maastricht - Voortplantingscel **3** Kopje - Computerprogramma **4** Bijna vlinders - Vertrek **5** Omdat jij het waard bent - Meisjesnaam **6** Melkklier - Slijtage **7** Drug - Onbetrouwbare **8** Meisjesnaam - Op **9** Franse wijnstreek - Nanometer **10** Kleine, nog jonge mensen

Verticaal

1 Voortdurend in het nieuws zijnde pedofiel - In orde **2** Jongensnaam **3** Redevoeren **4** Medisch virus - Plaggeest - Aldaar **5** Vrucht - Van ons **6** Middag - Draad van darm **7** Arrondissement - Zeewier - Selenicum **8** Een technisch nerdje **9** Proper maken **10** Op dit moment - Binnenkort minister-president?

Dries De Smet

Visie van student blijft belangrijk

De examens voor de studenten zullen waarschijnlijk blijven wat ze zijn. Het examen voor de professoren, in officiële termen Jaarlijkse Docentenevaluatie (JaDe) genoemd, is echter opgeschort. Niet afgeschaft, want er wordt gewerkt aan een andere manier om de docenten op de rooster te leggen.

Hanne Vermeiren

JaDe werd vorig jaar ingevoerd door de Academische Raad van de K.U. Leuven en voor het eerst uitgevoerd op het einde van het tweede semester. De evaluatie bestond uit een vragenlijst over het vak en de docent, in te vullen door de studenten. Op deze manier wilde men feedback kunnen geven aan de docenten, om zo een kwaliteitsverbetering te bereiken. Niet alleen degenen die op het verkeerde pad waren, kregen zo informatie, maar ook zij die het juiste pad bewandelden. Zo kon elke docent zijn conclusie trekken uit de evaluatie en, waar nodig, bijsturen.

Frequentie

Ook vorig semester werd deze evaluatie afgenomen. In deze tweede editie van JaDe bleek het al enkele problemen overwonnen te hebben. De eerste keer stelden sommige studenten zich vragen bij het feit dat de docenten de evaluaties zelf terug ophaalden en er dus geen anonimiteit verzekerd werd. Deze problemen kwamen vorig semester minder voor.

JaDe zou normaal gezien na twee jaar

geëvalueerd worden, maar dat is nu vervroegd. Op de Academische Raad van 12 januari ll. heeft JaDe rood licht gekregen. JaDe is echter niet afgeschaft, maar opgeschort. Er moet een vorm van evaluatie van docenten blijven bestaan, maar de huidige manier was ontoereikend voor het gewenste doel. Er wordt nu gezocht naar een nieuwe methode om de docenten te evalueren, die tegen september 2004 opnieuw zal voorgelegd worden aan de Academische Raad en ten vroegste kan ingaan in 2005. Volgend semester is er dus geen evaluatie in te vullen.

Wij spraken met professor Frans Lammertyn, coördinator Onderwijsbeleid, over de redenen van de opschorting en de mogelijke veranderingen.

Veto: *Wat waren de problemen met JaDe?*

Prof. Frans Lammertyn: «Het grootste probleem was dat het niet gedragen werd door het academisch personeel. Het merendeel van de docenten deden wat er van hen gevraagd werd, maar een aantal deden dit niet. Dan heeft de evaluatie weinig zin natuurlijk. Een ander probleem was de hoge frequentie van de evaluatie: elk semester werd er over elke cursus een vragenlijst afgenomen.»

Veto: *Hadden deze problemen niet voorzien kunnen worden?*

Prof. Lammertyn: «Ik denk niet dat de problemen voorzien hadden kunnen worden, buiten de hoge frequentie. Voor de invoering van JaDe was er een ander systeem

voorgesteld dat geen goedkeuring kreeg van de Academische Raad. In dat systeem was een minder hoge frequentie van evaluatie voorzien.»

Veto: *Hoe zal de nieuwe evaluatie er uit zien?*

Prof. Lammertyn: «Daar staat nog erg veel voor open. We zullen hiervoor een ganse reeks vragen voorleggen aan de verschillende faculteiten. Zo zullen we zeker een aantal elementen van het alternatieve voorstel van vorig jaar in overweging genomen worden. Ook het tijdstip van bevraging staat ook nog open. De huidige evaluatie was op het einde van het semester. De nieuwe aanpak zou in het midden of bij het begin van een cursus kunnen afgenomen worden. Mogelijk wordt er met de computer bevraagd, maar dan rijzen er weer andere

deze bevraging. In welke mate zal dat terugkomen in de nieuwe aanpak?

Prof. Lammertyn: «De studenten zijn erg belangrijk in de evaluatie van de docenten, ze mogen hier niet uit blijven. Maar het is natuurlijk maar één element in de beoordeling. Hun beoordeling is uiteindelijk maar een visie. De evaluatie mag nooit hierop alleen steunen.»

Lees volgende week meer over JaDe

“JaDe werd niet gedragen door het voltallige academisch personeel”

problemen. Hoe kan je dan verzekeren dat de studenten de evaluatie invullen? Dit moet allemaal bekeken worden.»

Veto: *De studenten stonden erg centraal in*

DEBAT OVER HOGER ONDERWIJS OOK IN VLAANDEREN LOSGEBARSTEN

Universiteit is geen opera

Een klein paragraafje uit de thematoespraak van André Oosterlinck slaagde er vorige week in om in de kranten een storm van reacties te veroorzaken. Met zijn pleidooi voor selectie, concentratie en taakverdeling tussen de universiteiten, vertelde de Leuvense rector niets nieuws. Wel komt dit op een moment dat ook in de rest van Europa een serieuze controverse woedt over de toekomst van de universiteit als onderwijs- en onderzoeksinstelling.

Thomas Leys

Tony Blair is niet meteen op alle gebieden een lichtend voorbeeld, erkende ook Oosterlinck, maar toch werden de plannen van de Britse regering geprezen om in Engeland een hervorming van de universiteiten te realiseren. Daarmee zou het land meer in de richting gaan van het Amerikaanse model, met een hoger onderwijs op verschillende snelheden, waarbij aan de top een aantal onafhankelijke elite-universiteiten vooral door private middelen — lees: hoge inschrijvingsgelden — worden gefinancierd. Omgekeerd blijkt volgens *Le Monde* in Frankrijk, met zijn model van staatsgeleide publieke universiteiten, een geringe investering in hoger onderwijs net de oorzaak van een grote malaise in de sector. Twee modellen en twee oplossingen dus, waarbij ook Vlaanderen binnenkort op een kruispunt zal staan.

Het liberale tijdschrift *The Economist* trok in zijn januari-nummer alvast van leer tegen

de manier waarop vooral op het Europese continent universiteiten worden beheerd en gefinancierd. Volgens de auteurs zijn universiteiten daar niet meer dan diplomafabrieken van de staat waarin zoveel mogelijk mensen aan een zo goedkope mogelijke prijs een opleiding kunnen volgen. Met een aantal, eerder anekdotische voorbeelden stelt *The Economist* dat het met de kwaliteit van het Europees hoger onderwijs zeer slecht gesteld is. Er is immers geen uitdaging genoeg om studenten te motiveren om zich ook echt van hun beste kant te laten zien. Het hoger onderwijs is gewoon één van de zovele overheidsdiensten waar de mensen belastingen voor betalen en waardoor ze er dan ook van uit gaan dat zowat iedereen er gebruik van moet kunnen maken. Er wordt openlijk de vraag gesteld of zoveel gediplomeerden wel nodig zijn, zelfs in de kenniseconomie die Europa wil worden. De echte onderwijsnoden liggen anders en het systeem dient zich hieraan aan te passen. Het hoger onderwijs is tenslotte niet zoals de opera, dat we financieren omdat we het leuk vinden, stelt de Britse econome Alison Smith. Het moet ook efficiënt zijn en zijn nut aantonen. Voor sommigen volstaat immers een korte, intensieve opleiding, terwijl anderen misschien meer moeten worden aangemoedigd om zich te specialiseren.

Verslaafd

Europa zou dus nood hebben aan meer diversificatie in het hoger onderwijs, een duur begrip om te zeggen dat er verschillende niveaus van universiteiten zouden moeten kunnen bestaan. Dat staat natuur-

lijk haaks op het gelijkheidsdenken dat zeker in het onderwijs erg sterk aanwezig is. Nochtans vormt dat net de sterkte van het Amerikaanse systeem van hoger onderwijs, stellen de auteurs. De meeste studenten beginnen daar aan één van de vele en goedkope *community colleges*, om dan in een tweede fase, als alles goed gaat, op te klimmen naar een iets betere universiteit om dan, als één van de allerbeste studenten, te eindigen in een universiteit als Harvard. De topuniversiteiten zijn meteen ook de besten in hun onderzoeksveld, waardoor een zekere selectie verantwoord is. Dergelijk systeem van hoger onderwijs zou veel efficiënter zijn, omdat dan niet langer iedere universiteit ernaar streeft om op nummer één te staan, maar waarbij iedere universiteit zijn rol in de 'hiërarchie' aanvaardt en ook uitspeelt. Zoiets vereist echter een andere soort van financiering en beheer dan momenteel in Europa het geval is. Daar zijn de universiteiten "verslaafd" aan overheids-geld en zal het niet makkelijk zijn om daarvan af te stappen.

Excellent

De grote hervorming van de regering-Blair bestaat er daarom ook in om het inschrijvingsgeld te liberaliseren. Universiteiten mogen binnenkort tot 4500 euro vragen van hun studenten. Belangrijke nuance is dat het geld hiervoor ook kan geleend worden en dat dit dan pas hoeft afbetaald te worden na de opleiding. Iemand

met een diploma verdient later ook meer, is de redenering. Natuurlijk zullen ook niet alle universiteiten in Engeland het toptarief vragen. Aan de universiteiten van Cambridge en Oxford weet men dat 4500 euro eigenlijk nog te weinig is. Daarom zal ook de selectie opgedreven worden. De universiteiten willen geen geld verspillen aan studenten die niet meekunnen. Vooral onderzoeksuniversiteiten zullen daarom selectiever te werk kunnen gaan. Geliberaliseerde inschrijvingsgelden geeft de universiteit ook meer kansen om in te spelen op de vraag. Het bedrag kan ook aangepast worden per richting. Een ander voordeel, nog steeds volgens *The Economist*, is dat studenten eigenlijk ook machtige klanten worden. Zij willen excellent onderwijs voor hun geld en zullen dus aandringen op kwaliteitscontrole.

Schrik- of toekomstbeeld, vragen de actoren in het Europees hoger onderwijs zich nu af. Moeten we ook in Vlaanderen durven streven naar één of twee topuniversiteiten? En zullen de universiteiten wel betaalbaar blijven na 2006, wanneer een nieuw financieringssysteem voor het hoger onderwijs moet ingevoerd worden? Vanaf volgende week bekijken we de mogelijkheden.

Vergeving en onvergeeflijkheid, botsende visies?

Kardinaal Danneels vindt dat iemand die misdaden tegen de mensheid op zijn geweten heeft, de symbolische doodstraf moet kunnen krijgen. Wie het vak Religie, Zingeving en Levensbeschouwing heeft gevolgd, zal er misschien anders over denken. Twee botsende visies in confrontatie.

Jeroen Vandromme

In de voorbije examenperiode sprak Kardinaal Godfried Danneels in het programma Coninx en Van Wijck (VRT) zich uit voor een symbolische doodstraf. De kardinaal pleit voor alle duidelijkheid niet voor een herinvoering van de doodstraf, maar voor een strafmaat die een kwalitatief onderscheid maakt tussen een moord en misdaden tegen de mensheid. In zijn visie is deze symbolische straf een mogelijke oplossing voor misdadigers zoals Saddam Hoessein. Wanneer we hierop doordenken, is dit een uitspraak die niet zonder consequenties blijft. Het uitspreken van een symbolische doodstraf betekent zoveel als vergeving in dit leven uitsluiten. *"Men ontnemt iemand zijn betekenis in het leven. Hij is uit het land van de levenden gebannen. Dat heeft meer invloed dan men denkt."* Op deze uitspraak volgde in de media een hele resem vragen, opinies en opmerkingen, iedereen had er zijn mening over.

In onze Alma Mater ging deze uitspraak ook niet zonder commentaar voorbij en zeker niet bij de theologen. Aan de K.U.Leuven krijgt iedere student het vak Religie, Zingeving en Levensbeschouwing (RZL), dit is een van de weinige zaken waaraan iedereen nog merkt dat onze universiteit katholiek of christelijk is geïnspireerd. Professor Didier Pollefeyt, die dit vak doceert voor de Faculteiten Psychologische en Pedagogische Wetenschappen, Letteren en Geneeskunde, spreekt in zijn cursus over het begrip *impardonnable* of onvergeeflijkheid. Zijn studenten zullen de uitspraak van de kardinaal wellicht onthouden, want het was een vraag op hun examen. Maar hoe moeten we deze uitspraak over de symbolische doodstraf nu precies kaderen als we dit koppelen aan de visie van l'impardonnable?

In de cursus van Didier Pollefeyt staat te lezen *"Men kan a priori en definitief de onvergeeflijkheid uitspreken. Vanuit onze kritiek (...) kunnen we er echter op wijzen dat een dergelijk gebruik van de notie 'impardonnable' eigenlijk in het verlengde ligt van de nazistische logica. L'impardonnable wordt op dat ogenblik immers een element van een gesloten, zelfdefensief en onbarmhartig systeem. Meer nog, het wordt de bekroning en de afsluiting van deze geslotenheid. Betekent dit nu dat kardinaal Danneels met de symbolische doodstraf voor onvergeeflijkheid pleit?"*

Studentenforum

Op het forum van het vak RZL vindt men in ieder geval de mening van verschillende studenten. Een anonieme post: "Hoe kan een christelijke kerkleider zich uitspreken voor de doodstraf? Vergeving is immers één van de fundamenten van het evangelie." "Ondanks het feit dat Danneels hier een diepere symbolische impact wil mee bereiken, stoort het mij dat iemand zich een machtspositie verwerft ten opzichte van iemand anders zijn leven" schrijft Roeland de Meester. Nog een ander houdt het kort bij: "Dubbelzinnig of niet, het doet me

eerder denken aan middeleeuwse excommunicaties: Saddam bestaat niet meer voor de kerkelijke gemeenschap." Een eerste licentiestudent post: "Trouwens, zelfs al zou men akkoord zijn met Danneels zijn theoretische uitvluchten, dan nog lijkt me dit zeer strijdig te zijn met de christelijke kans op vergeving."

Naast de discussie op het forum voor Letteren en Psychologie/ Pedagogie werd de discussie ook geopend bij de studenten Godsdienstwetenschappen in een andere cursus van prof. Pollefeyt, daar staat te lezen: "Naar mijn mening is wat kardinaal Danneels bedoelt met het uitspreken van de symbolische doodstraf bijna erger dan de daadwerkelijke doodstraf. Dit is toch een sprekend voorbeeld van l'impardonnable. Daarbij zeg ik niet dat we zomaar over vergeving en verzoening moeten spreken, ik zeg nog niet eens dat we moeten vergeven. Zoiets beweren is zelf geen moeite willen doen."

Hoofdzakelijk vindt men er negatieve reacties, maar er staan ook reacties van mensen die zich in de uitspraak van de kardinaal kunnen vinden. Frederik Cornillie pent: "Door de doodstraf niet in de praktijk toe te passen, geeft men Saddam toch nog de kans om uiteindelijk open te breken. Ik denk dus dat Danneels gelijk heeft en zich niet in een diaboliserende positie opstelt." Petra

"Dubbelzinnig of niet, het doet me eerder denken aan middeleeuwse excommunicaties: Saddam bestaat niet meer voor de kerkelijke gemeenschap"

Verhelst laat weten: "Net door hem niet effectief te doden, blijft net de kans om toch te vergeven steeds een optie, omdat, als men de doodstraf zou uitvoeren, de mens absoluut dood is..." Daarnaast wordt er ook een piste geopend over hoe het zit met de 'Bemin je vijanden' — uitspraak van Jezus.

Pollefeyt

Niet zozeer om een antwoord te vinden op de examenvraag van RZL, maar om een antwoord te zoeken op onze vraag vroegen we professor Pollefeyt hoe we dit moeten kaderen. Professor Pollefeyt ziet het als volgt: "Met een symbolische doodstraf bedoelt de kardinaal een doodstraf die wordt uitgesproken, maar niet uitgevoerd. Ik hoor in deze stelling een echte worsteling met het probleem van het kwaad. De kerk heeft in het verleden vaak de kritiek gekregen te gemakkelijk over het kwaad heen te stappen en met haar pleidooi voor vergeving daders van ernstige misdaden een vrijgeleide te geven. Wanneer de kardinaal vandaag pleit voor de doodstraf voor Saddam Hoessein, dan hoor ik hierin eerst en vooral een voluit ernstig nemen van het kwaad en de slacht-

offers ervan. Hoessein beging misdaden tegen de mensheid. Daar kun je niet licht overgaan! Dat drukt de kardinaal uit door over een straf te spreken die ook het meest

verleden als voorzitter van Pax Christi Internationaal gedurende meer dan negen jaar. De vraag was op welke manier men in de straf kan laten blijken, dat misdaden tegen

extreem de ernst van dat kwaad uitdrukt."

Pollefeyt gaat verder: "Aan de andere kant zegt hij dat die doodstraf niet mag uitgevoerd worden. Dat kan je als een inconsistentie zien, of als een contradictie, maar het is volgens mij veeleer een manier om genuanceerd te denken in confrontatie met een perplexe situatie. Saddam Hoessein blijft een mens en dus drager van een aantal onvervreembare rechten. Een consistente ethiek van het leven vraagt dat je alle menselijke leven respecteert, van in de moederschoot tot op het sterfbed. Het is niet omdat Hoessein zelf het menselijk leven niet heeft gerespecteerd, dat ons dat het recht geeft om met hem hetzelfde te doen. Had de kardinaal enkel gesproken over de doodstraf, dan zou hij van wreedheid beschuldigd kunnen worden. Had hij gesproken over vergeving, dan zou dat zeker als goedkope genade zijn overgekomen. Volgens mij zit Hoessein menselijk gesproken ook in een feitelijke situatie van l'impardonnable. Hij heeft geen berouw, geen schuld bekend, en dan nog, veel van zijn slachtoffers zijn dood en kunnen hem niet meer vergeven."

Prof. Pollefeyt: "Het is niet omdat Hoessein zelf het menselijk leven niet heeft gerespecteerd, dat ons dat het recht geeft om met hem hetzelfde te doen"

Danneels

Het is duidelijk dat het als kerkleider vandaag niet makkelijk is om uitspraken te doen over problemen als misdaden tegen de mensheid. Naast de visie van professor Pollefeyt wilden we ook graag de kardinaal horen. Op onze vraag om wat meer informatie ging de kardinaal dan ook graag in. Het eerste duidelijk probleem is: hoe zit het nu precies met die symbolische doodstraf. Kardinaal Danneels ziet het zo: "Ik ben geenszins voor de herinvoering van de doodstraf en nog minder voor de uitvoering ervan. Dat zou ook niet stroken met mijn

de menselijkheid niet gelijk te stellen zijn met gewone misdaden. Hier ligt een kwalitatief verschil. Mijn gedachten gingen dan — bij wijze van hypothese — in de richting van een symbolisch uitspreken van de doodstraf in het kader van het internationale recht voor misdaden zoals genocide en vergelijkbare misdrijven. Nooit was het mijn bedoeling te pleiten voor de effectieve herinvoering van de doodstraf. Indien echter zou blijken dat dit voorstel voor de publieke opinie koren op de molen zou zijn van degenen die dat wel zouden willen, verkies ik de weg van deze hypothese zelfs niet eens meer te bewandelen en ze op te geven. Dat is dan niet te wijten aan een verborgen agenda in mijn voorstel, maar aan de wijze waarop deze gedachte gepercipieerd wordt bij een deel van de publieke opinie."

Berouw

De eigenlijke vraag van ons artikel blijft nu wel nog onbeantwoord. Pleit de kardinaal voor l'impardonnable? Zijn Saddams daden onvergeeflijk? We vinden een conclusie in de woorden van Danneels

zelf. We vroegen hem of vergeving nog mogelijk is voor Saddam Hoessein? De kardinaal antwoordde: "Zoals er voor elke mens vanuit christelijk standpunt vergeving mogelijk is, is dit ook voor Saddam mogelijk als hij berouw be- toont. Maar iemands

schuld vergeven betekent nog niet dat men geen straf verdient, dat behoort tot het domein van de gerechtigheid. Vergelijk het met de biecht in de katholieke context. Het feit dat je schulden vergeven worden, belet niet dat er ook een penitentie wordt uitgesproken. Zelfs als er vergeving wordt gegeven, blijft de vraag overeind, hoe men in de strafmaat een verschil kan uitdrukken tussen een gewone misdaad en misdaden tegen de menselijkheid."

*Meer info:
www.rzl.theo.kuleuven.ac.be/discus/dp
POLLEFEYT, D. Religie, zingeving en levensbeschouwing. Acco, Leuven, 2002-2003.*

“Hervormingen zijn binnen LOKO nooit een sinecure geweest”

De huidige Vlaamse regering besloot bij haar aantreden ‘iets te doen rond participatie’. Bijna vijf jaar later is het zover: zonder obstakels wordt begin maart het participatiedecreet, dat de studenteninspraak in het hoger onderwijs moet stroomlijnen, goedgekeurd in het Vlaams Parlement. De Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) ijvert sinds Vlaanderen eind jaren tachtig bevoegd werd voor Onderwijs, voor dergelijke wettelijke basisregeling. We spraken met Stephan Neetens, oud-voorzitter van LOKO-Kringraad, die als lid van de Raad van Beheer van VVS mee vorm gaf aan het geheel.

Ben Deboeck & Kris Malefason

Veto: *Het participatiedecreet voor dummy's. Ga je gang.*

Stephan Neetens: «Er is eigenlijk geen participatiedecreet op zich, wel is er een aanvullend decreet op het structuurdecreet, dat de structuur van het hoger onderwijs in Vlaanderen, de bachelor-masterstructuur, regelt. Een onderdeel van dit aanvullend decreet behelst de rechtspositie van de student en de participatie in het bestuur van het hoger onderwijs.»

«Wat de rechtspositie probeert te doen, is definiëren wat de band tussen een student en zijn instelling nu precies inhoudt. Concreet wordt gezegd: wanneer je je inschrijft, sluit je een privaatrechterlijke toetredingsovereenkomst, een gewoon contract dus, waar een heel aantal voorwaarden bijkomen die vooraf bepaald werden door de voorzitter. Op basis van deze overeenkomst beschikt de student tevens over een aantal rechten, die in het decreet worden opgesomd. Het gaat dan bijvoorbeeld over recht van verdediging, gelijke behandeling en ook één welbepaald recht, namelijk het recht op speciale rechtsbescherming bij examenconflicten en tuchtconflicten in het kader van

examens. Een akkoord op dit punt werd bereikt na uitgebreide discussie met de instellingen en is revolutionair te noemen. Vandaag verschilt de gevolgde procedure in dergelijke situaties nog van instelling tot instelling, maar nu komt er een eenvormig te volgen procedure. Ten eerste moet er een interne beroepscommissie komen met een ombudspersoon doorheen het hele jaar en voor de gevallen waarin deze interne procedure geen oplossing biedt, komt er een commissie in Brussel, de Raad voor Examen-geschillen. Op deze manier zou nog tijdens de zomervakantie uitsluitel moeten gegeven worden omtrent de geschillen, terwijl het nu meestal twee à drie jaar duurt wanneer je naar de Raad van State stapt (zie ook *Veto 12, p. 5, red.*)»

Tucht

«Participatie hangt samen met de rechtspositie omdat de student een toetredingsovereenkomst sluit met de instelling. Dit betekent dat de instelling in feite eigenhandig kan bepalen waaraan de studenten moeten voldoen, op de paar eerder vermelde, gegarandeerde rechten na. Een dergelijke uitgebreide macht voor de instellingen kan enkel op de voorwaarde dat de studenten in de instelling meer inspraak kregen over hoe die toetredingsovereenkomst eruit ziet. Op deze manier worden de nieuwe studenten eigenlijk vertegenwoordigd door de huidige studenten. Het uitgangspunt dat hierbij werd genomen, is dat iedere instelling een democratisch verkozen studentenraad moet krijgen. Deze raad vormt dan de spil van participatie in de instelling. Ze krijgt bijgevolg enkele bevoegdheden toegewezen. Twee algemene bevoegdheden: een jaarlijks overlegmoment tussen het bestuur en de studenten over het algemeen beleid van de instelling. Dit moet gebeuren, maar kan heel informeel plaatsvinden, daar het vooral een algemeen reflectiemoment over de grote lijnen is. Tweede algemene bevoegdheid is een algemeen adviesrecht; de studentenraad mag altijd en over alles een advies verstrekken en in de meeste gevallen wordt het

bestuur zelfs verplicht te reageren. Een enorme vooruitgang ten opzichte van de huidige situatie.»

«De andere bevoegdheden van de studentenraad zijn afhankelijk van de keuze die de instelling maakt. Hier zijn twee modellen mogelijk: het inspraakmodel en het medebeheersmodel. Het laatste is het meest eenvoudige en persoonlijk hoop ik dus ook het meest gekozen. Dit model impliceert dat studenten volwaardig zetelen in de bestuurs-

doekt door de inrichtende macht.»

«Wat ook gegarandeerd is, is dat een studentenraad advies zal kunnen uitbrengen over alles waarvan ze van mening is dat ze advies hoeft uit te brengen en op heel wat punten is het bestuur dan verplicht een voorstel te doen. Dankzij het nieuwe model zal de representativiteit van de studentenvertegenwoordigers verhogen omdat er toezicht zal worden gehouden op het degelijke verloop van kringverkiezingen

“De meerwaarde is voor Leuven alvast minder groot dan aan heel wat andere Vlaamse instellingen omdat Leuven nu al een zeer goed functionerende en financieel sterke studentenorganisatie heeft.”

organen, de organen die de allerlaatste beslissingen nemen. Als daar studenten inzitten, krijgt de studentenraad niet meer bevoegdheden, buiten het verkiezen van deze vertegenwoordigers.»

«Kiest de instelling niet voor het medebeheersmodel — vooral een aantal vrije instellingen ziet dit model niet zitten — dan gaat ze voor het inspraakmodel. Dan zetelen geen vertegenwoordigers in de bestuursorganen, maar heeft de studentenraad het recht op *beraadslaging* en *raadpleging*. De raadpleging impliceert dat het bestuur de studenten op een aantal punten schriftelijk om advies moet vragen. Recht op beraadslaging geldt voor enkele belangrijke punten die de studenten rechtstreeks aanbelangen, zoals het examen-, onderwijs- en tuchtreglement. Dit betekent dat het bestuur de studenten moet raadplegen en met hen onderhandelen, vergelijkbaar met vakbondsoverleg. De zaken waar een akkoord over bereikt wordt, worden in een protocol gegoten en zijn definitief goedgekeurd. Zaken waar geen consensus over bestaat, vallen onder de bevoegdheid van het bestuur. Tevens krijgt de studentenraad in het inspraakmodel een waarnemer toegewezen in het bestuursorgaan.»

Veto: *Onder welk van de beide modellen kunnen de huidige grote instellingen best ingedeeld worden?*

Stephan: «In de huidige situatie, elke instelling verdedigt uiteraard zijn eigen systeem, hebben de UGent en zeker de VUB een medebeheersmodel. De K.U. Leuven is niet onder één van beide noemers te classificeren omdat in Leuven de functies gesplitst zijn. Formeel neemt de Raad van Beheer, waarin geen studenten zetelen, de beslissingen, hoewel die inhoudelijk maar weinig te zeggen heeft. Het beleidswerk echter, is gecentraliseerd in de Academische Raad, die in theorie enkel een overleg- en adviesorgaan is, maar waarvan de adviezen in praktijk bindend zijn en wel studenten deel van uitmaken. De K.U. Leuven zal vermoedelijk gaan voor een medebeheersmodel, vandaar de structurele veranderingen die rector Oosterlinck op het oog heeft, waarbij de Raad van Beheer wordt opgewaardeerd en er studenten in zouden worden opgenomen, een oude eis van de studenten.»

Veto: *Wat is voor Leuven, naast de opname in de Raad van Beheer, juist de meerwaarde van de nieuwe vorm van participatie?*

Stephan: «De meerwaarde is voor Leuven alvast minder groot dan aan heel wat andere Vlaamse instellingen omdat Leuven nu al een zeer goed functionerende en financieel sterke studentenorganisatie heeft (*de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie (LOKO), red.*). Wat niet wegneemt dat er ook voor Leuven interessante meerwaarden bestaan. Zo zal er in de toekomst gewerkt worden binnen een decretaal kader. Alles wat LOKO nu heeft, afgezien van een aantal sociale voorzieningen die wettelijk geregeld zijn, hangt af van de *goodwill* van de K.U. Leuven en kan dus in theorie morgen worden opge-

door de studentenraad, iets wat nu onmogelijk is omdat de kringen dat beschouwen als hun materie. Zodoende worden de kringen gewezen op hun verantwoordelijkheid op het vlak van representatieve verkiezingen. Ik zeg niet dat ze daar nu niet mee bezig zijn, maar ze maken er, door korte termijnperspectieven, soms een boeltje van.»

Veto: *Het huidige systeem van getrapte verkiezingen waarbij kringen hun mensen afvaardigen naar LOKO blijft mogelijk?*

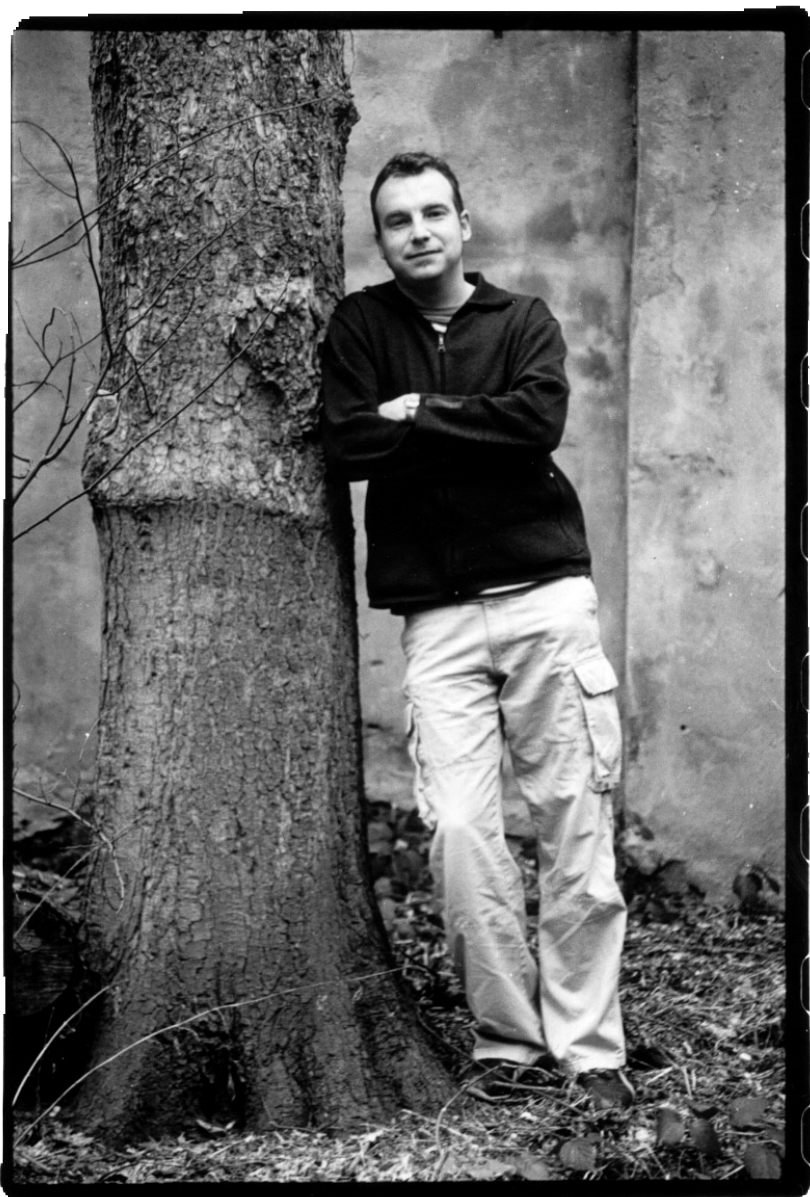
Stephan: «Inderdaad. Alleen zal duidelijker moeten gemaakt worden wie ze sturen en wie hun plaatsvervaardigers zijn. Dus minder *ad random* dan nu het geval is, er moet meer structuur in. De verkiezing van het presidium verzekert de representativiteit van die vertegenwoordigers, wat betekent dat het reglement van deze verkiezingen volgens het decreet zal moeten bepaald worden door de rector in samenwerking met de studentenraad. Indien een aantal kringen zich niet aan de reglementen houdt, zoals nu soms gebeurt, is er dan ook de mogelijkheid om in te grijpen. Dat dit sommige mensen afschrikt verbaast me niet, maar dat is het gevolg van het streven naar een Vlaamse standaard. Een open standaard weliswaar, maar wel een standaard. Het gevolg voor Leuven zal zijn dat er binnen LOKO wat interne hervormingen zullen moeten plaatsvinden en hervormingen binnen LOKO zijn nooit een sinecure geweest (*lacht.*)»

Veto: *Betekent dit dat de huidige structuur van Loko, met vooral Sociale Raad en Kringraad als belangrijkste raden, er mogelijk anders zal gaan uitzien, waarbij bijvoorbeeld de beide organen samensmelten?*

Stephan: «Het decreet komt daarin niet tussen, er wordt enkel gesteld dat er een raad moet zijn, over de structuur ervan wordt niets gezegd. Wel zal er beter moeten worden gecommuniceerd tussen de verschillende raden binnen LOKO dan het nu gebeurt. Dit betekent echter niet dat er een ‘superraad’ moet geïnstalleerd worden. De bedoeling is het allemaal praktisch te houden, maar aan een aantal algemeenheden kan je niet onderuit, wat de tegenstand — of eerder de kritiek — verklaart vanuit LOKO.»

Veto: *Zoals de drempel van tien procent waarmee studentenvertegenwoordigers zullen moeten worden verkozen en de gevolgen die met het niet halen ervan gepaard gaan?*

Stephan: «Inderdaad, deze drempel hebben we er niet uitgekregen. Ik denk dat dit minimale opkomstpercentage vooral voor een aantal hogescholen te hoog zal liggen. Dit was echter een eis van de instellingen om een zekere representativiteit te garanderen. Wel hebben we het oorspronkelijke plan van de instellingen, dat zei “geen tien procent, geen studentenraad”, kunnen terugbrengen tot het feit dat de studentenraad een aantal bevoegdheden verliest bij het niet halen van de drempel.»

(foto: Christophe De Belder)

50 jaar boefen

Alma viert haar 50-jarig bestaan en dat zal je als student geweten hebben. Naast een feestweek die de opening inluidt met een semester vol feestelijkheden zijn er verschillende optredens, kunsttentoonstellingen en een spaarwedstrijd waar je verschillende prijzen mee kunt winnen.

Kris Malefason

Volgende week start Alma haar feestweek naar aanleiding van haar vijftigjarig bestaan. Deze feestweek is het startschot voor een gans semester van activiteiten. De rode draad doorheen dit semester is een spaaractie met hieraan gekoppeld een grote tombola — Alma geeft dus iets gratis weg. Na deze feestweek starten de *Proeverijen*: elke schotel kan je aan een kritische analyse onderwerpen. Op basis van de geformuleerde suggesties en opmerkingen zullen de recepturen aangepast worden. Het is zelfs zo dat schotels met een slechte quotering onmiddellijk uit het aanbod verdwijnen en vervangen worden door nieuwe schotels. Studenten bepalen dus het menu van de toekomst. In de lente plant Alma enkele speciale barbecue-avonden.

Op 11 februari licht discobar Galaxie het eerste tijp van de sluiert op in Alma 2. Om 18 uur zetten deze drie feestmakers de boel gedurende twee uur op stelten in de Van Evenstraat. Het optreden 'Eat to the beat' kadert binnen de culturele hoogdagen van Leuven: Kulturama. Meer kunst is er ook nog te zien in de Alma's met een rondreizende fototentoonstelling die 50 jaar Alma in woord en beeld weergeven. Alma doet ook een oproep naar alle studenten om hun creatieve kunstzinnigheden tijdens de maand maart tentoon te stellen in de verschillende Alma's. De directie van de Alma vraagt om je kunstobjecten niet uit etenswaar te maken, met de kans dat ze door sommige individuen opgegeten worden...

Vat

Had je altijd al eens willen weten of onze rector wel degelijke met mes en vork eet? Wel dat kan. Rector Oosterlinck geeft op maandag 16 februari om 19u30 een vat in Alma 1. Ook komt dan het het voltallige directiecomité van de K.U.Leuven (Gebu) gastronomisch eten in de Alma. Op het menu staat een klassieker van vijftig jaar geleden: *Steak haché compote* (lees: hamburger) aan de democratische prijs van één euro — protestacties van Sora omwille van een momentane prijsverlaging worden niet verwacht. Tijdens de middag wandelt de studentenfanfare van de ene Alma naar de andere om de feestelijkheden met het nodige trom- en trompetgeschal op te luisteren. Op 17, 18 en 19 februari staan er Italiaanse verwennerijen op het menu. Mannelijke studenten kunnen zich te goed doen aan een Italiaanse schone. In de feestweek wordt er ook elke dag een aperitief aangeboden.

Bij elke warme avondmaaltijd ontvangt de bezoeker een stempel. Dit geldt enkel voor het avondmaal omdat Alma de studenten terug meer wil aanzetten om 's avonds te komen eten. Twaalf stempels geven recht op een korting van 2,30 euro op de dertiende maaltijd. Maar er is nog meer: met deze volle spaarkaart kunnen er mooie prijzen gewonnen worden. De hoofdprijs is een vakantiereis ter waarde van 1.500 euro van twee weken naar de Zuidoostkust van het land van de steak hachés, de VS. De andere prijzen zijn: vipkaarten voor de zomerpopconcerten, filmtickets, boekenbonnen, tenten, slaapzakken, sportzakken, een Senseo koffiezetapparaat en een feesttrailer van Interbrew die je kan gebruiken om op je kot

een feestje te bouwen. De trekking is op 17 juni 2004 zodat je nog tijdens je examens naar de Alma kan *tsjokken* om je prijs te recupereren.

Feestpreses

Alma doet nog een oproep naar alle studentenkringen en hun feestpresessen om studentenactiviteiten te organiseren in de verschillende Almarestaurants. Alles kan en mag zolang er niets afgebroken wordt.

Verschillende kringen hebben al toegezegd en komen voor de dag met proffen achter het buffet, jaarfeesten, Alumni feesten, strip acts....

Om echt op de hoogte te blijven van alle evenementen surf je best naar de vernieuwde webstek. Je kan je eveneens abonneren op de e-nieuwsbrief *Nieuw-Smaker* van de Alma die je dan wekelijks toegezonden krijgt. In deze e-nieuwsbrief krijg je het menu van de week te zien, *almanac*; speciale acties die op stapel staan;

meet & eat, wanneer welke persoonlijkheden je van eten zullen bedienen en een aparte rubriek *tussen de soep en de patatten*.

www.alma.be

PRINS FILIPFONDS LANCEERT BELGISCH UITWISSELINGSPROJECT

Op Erasmus naar... Wallonië

Vanaf volgend academiejaar kunnen 250 Belgische studenten in het kader van het Europese Erasmusprogramma maximaal een jaar van hun opleiding in een instelling van een andere taalgemeenschap volgen. Prins Filip stelde vorige week het project voor in Brussel, samen met de drie (hoger)onderwijsministers die ons land rijk is.

Thomas Leys

Studenten aan de universiteit zijn al langer vertrouwd met het Erasmusprogramma

Erasmusuitwisselingen mogelijk te maken. Een project van studentenuitwisseling tussen de gemeenschappen bestond al onder de vorm van 'Trialoog', maar dat was enkel toegankelijk voor hogeschoolstudenten en voor een beperkte tijd.

Nu kunnen ook studenten van de universiteit minimaal drie en maximaal twaalf maanden van hun opleiding in de andere gemeenschap volgen. Ook de vaak vergeten Duitstalige Gemeenschap doet in principe mee, hoewel die enkel een hogeschool heeft. Net zoals het gewone Erasmusprogramma moeten er eerst bilaterale akkoorden worden afgesloten tussen de afzonderlijke instellingen. Ook de voorwaarden lopen gelijk. Bijzonder is wel

Bellevue Musea lanceerde prins Filip vorige week het project waarmee hij hoopt dat vooral de jongeren van elkaar zouden leren. Door de aanwezige ministers van (hoger) onderwijs werd nog eens benadrukt dat het hoger onderwijs een bevoegdheid is van de gemeenschappen en dat er sinds de splitsing van het nationale ministerie er heel wat verschillen zijn ontstaan. Het project biedt daarom ook een gelegenheid om terug wat meer te leren over elkaars onderwijssystemen. Zo is het vreemd dat binnenkort in de Franse Gemeenschap van België alle masters twee jaar zullen duren, terwijl in Vlaanderen niet werd geopteerd voor een algemene studieuurverlenging. Op de vraag van

(foto: Christophe De Belder)

waardoor ook aan de K.U.Leuven ieder jaar enkele honderden Vlaamse studenten naar Europese universiteiten vertrekken, die op hun beurt hun studenten naar Leuven sturen. Dankzij speciale beurzen is dit programma van studentenmobiliteit toegankelijk voor zoveel mogelijk studenten. De hele reeks aan Europese bestemmingen doet de Vlaming echter soms vergeten dat er ook nog zoiets bestaat als Franstalig België. Dat is geen buitenland, maar eigenlijk toch ook weer wel. Daarom wilde het Prins Filipfonds, dat ernaar streeft de verstandhouding tussen de drie gemeenschappen van het land te verbeteren, een project opzetten om ook binnen België

dat alle studenten zullen kunnen rekenen op een bijzondere beurs van 100 euro, ongeacht de afstand. Nog eens 100 euro per maand is beschikbaar voor de studenten die kunnen aantonen dat ze ook verblijfkosten moeten betalen, bijvoorbeeld omdat ze een kot moeten huren. Het budget voor 250 plaatsen wordt vrijgemaakt door de drie gemeenschappen. De eerste uitwisselingen vinden reeds volgend academiejaar plaats. Het is nog niet zeker of ook de K.U.Leuven actief zal meestappen in het project. In ieder geval bestonden er al een reeks akkoorden met de zusteruniversiteit in Louvain-la-Neuve.

Op de persconferentie in de Brusselse

Veto of dat verschil niet moet worden weggewerkt, antwoordde minister Vanderpoorten dat er nog ruimte tot onderhandeling is, gezien de masters pas binnen drie jaar van start gaan.

www.prins-filipfonds.org

Regenachtige traditie in een Congolees sausje

Terwijl heel wat studenten op de latten stonden, trokken de proffen met zin voor traditie hun mooiste toga aan. Hoewel iets minder sportief en met een paraplu gewapend, zette ook de rector zijn beste beentje voor door drie eredoctoraten toe te kennen en een intussen legendarische speech af te steken.

Joris Beckers & Thomas Leys

Traditioneel viert de K.U.Leuven haar Patroonsfeest op 2 februari. De keuze voor die datum hangt samen met de schutsheligen van de universiteit: de Heilige Maagd Maria. Die keuze werd gemaakt bij de oprichting van de Katholieke Universiteit — voorheen Rijksuniversiteit Leuven — door de Belgische bisschoppen in 1834. Als feestdag werd dan gekozen voor Maria-Lichtmis, een katholiek zuiveringsfeest waarop grootmoeders nog wel eens pannenkoeken plegen te bakken. Sinds rector Van Waeyenbergh in de jaren '50 de scepter zwaaide, wordt het Patroonsfeest aan de uitreiking van de eredoctoraten gekoppeld.

De homilie tijdens de eucharistieviering, waarin ook kardinaal Danneels voorging, werd dit jaar uitgesproken door Mgr. Nicolas Djomo, afgevaardigde van de Congolese bisschoppenconferentie. Hij benadrukte het belang van een katholieke universiteit voor de ontwikkeling van de Kerk in Congo en riep ook de Leuvense universiteit op hier haar steentje aan bij te dragen. Met de zegen

van de kardinaal op zak, trok de stoet verder richting Universiteitshallen. Aula Pieter De Somer werd gelaten voor wat het was; men verwachtte blijkbaar minder opkomst dan andere jaren.

Op de academische zitting in de Promotiezaal werden de traditionele eredoctoraten uitgereikt. Historicus Quentin Skinner, geneticus Michel Georges en socioloog Manuel Castells werden er geloofd voor hun bijdragen aan de wetenschap. Hiernaast geven de proffen Skinner en Georges uitleg bij hun onderscheiding. Professor Castells was niet beschikbaar voor commentaar.

Na de in de media en ook in Veto uitvoerig besproken toespraak van de rector, kwam de rector van de Lovanium-universiteit aan het woord. Die Congolese universiteit ontstond 50 jaar geleden uit de toen nog niet gesplitste Leuvense Alma Mater. Ondertussen is ook Lovanium reeds opgedeeld. In een symposium zouden de twee uniëfs uit Kinshasa verder aan bod komen.

Genoeg stof dus om op de receptie door te spoelen. Daar signaleerden we twee paarse ministers, Frank Vandenbroucke (sp.a) en Patricia Ceysens (VLD), en slechts een handvol oud-politici, zoals Frank Swaelen, Mark Eyskens en Leo Delcroix (allen CD&V). Zelfs de onvermijdelijke Jos Chabert bleef dit jaar afwezig. Met zijn nadruk op wetenschappelijke eredoctoraten was het Patroonsfeest 2004 alvast iets minder uitbundig dan andere jaren.

www.kuleuven.ac.be/patroonsfeest/2004

Eredoctores 1966 - 2004

De Leuvense universiteit reikt sinds jaar en dag eredoctoraten uit. Een kort overzicht van de meest in het oog springende doctores honoris causa van de laatste 39 jaar.

Joris Beckers

De vroegste zekere bronnen omtrent eredoctoraten dateren van 1881. Het is pas sinds zeventig jaar later, in 1951, dat de uitreiking aan het Patroonsfeest gekoppeld wordt. Vanaf 1954 spreken we van een traditie om figuren die zich in wetenschappelijk of maatschappelijk opzicht onderscheiden hebben, op de tweede februari te huldigen. Sinds 1999 gebeurt dit uitsluitend nog tijdens dit feest.

In '66, '76 en '78 had je de grootste kans om eredoctor van de K.U.Leuven te worden. Toen werden maar liefst respectievelijk 16 en twee keer 15 doctoraten honoris causa uitgedeeld. Het gemiddelde van 6,8 erkenningen per jaar werd voor het laatst overschreden in 2001, met zeven stuks. In 1978 werden de eredoctoraten op elf verschillende tijdstippen uitgereikt. 1968 en 1969 waren de minst productieve jaren; toen werden er respectievelijk slechts twee en één onderscheidingen toegekend. Leuvense eredoctoren komen uit alle windstreken en zijn meestal professor. Toch kregen ook heel wat kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders, ingenieurs, schrijvers, adellijke hoofden en een enkele schoolmeester de waardering van de K.U.Leuven.

Jodendeportaties

De eerste naam die in het oog springt, is die van het talenwonder Professor Roman Jakobson, die als autoriteit op het vlak van de taal- en literatuurwetenschap in Harvard doceerde. Drie jaar later, in 1975, krijgt Doctor Kurt Waldheim, aan de zijde van dichter Anton Van Wilderode, een Leuvense eredoctoraat. De toenmalige secretaris-generaal van de UNO zou vooral bekend worden door zijn felomstreden kandidatuur voor het Oostenrijks presidentschap in 1986, waarbij hij loog over zijn medeweten van de jodendeportaties in de periode van het nationaal-socialisme. In de twee daaropvolgende jaren worden onder andere de beroemde filosoof Emmanuel Levinas en de eigenzinnige toneelschrijver Eugène Ionesco gehuldigd.

Met het aanbreken van de jaren '80 vallen meteen de namen van de San Salvadoraanse Aartsbisschop Romero en de Zuid-Afrikaanse schrijfster Nadine Gordimer op. In 1991 zou zij de Nobelprijs voor Literatuur krijgen. De nog niet zo lang geleden overleden stichter en afgevaardigd beheerder van Janssen Pharmaceutica, Paul Janssen, werd in 1982 plechtig ontvangen. Een jaar later begint een merkwaardige traditie, die de Duitse bondskanseliers in de bloemetjes zet. Helmut Schmidt, op dat moment weliswaar niet meer in functie, krijgt als eerste een eredoctoraat; in 1986 en 1996 volgen Richard von Weizsäcker en Helmut Kohl. Gerhard Schröder kan zich alvast opmaken voor een tochtje over de grens.

Tien jaar na zijn gedeelde Nobelprijs voor Geneeskunde krijgt Christian De Duve in 1984 zijn erkenning van de Alma Mater. In hetzelfde jaar eert de K.U.Leuven met Raoul Van Caenegem een RUG-professor. Die blijft op zijn beurt de bekende Italiaanse semioticus Umberto 'In de naam van de roos' Eco een jaar vooruit. In 1987 ontvangt de Leuvense rector Jacques Delors, die destijds commissievoorzitter van de toenmalige EG was. Twee jaar later is het met naamgenoot Jacques Derrida weer de beurt aan een filosoof van bij de zuiderburen.

Aanloop

De jaren '90 openen met Frère R. van Taizé, die de Franse Taizé-Gemeenschap oprichtte. Om in de religieuze sfeer te blijven, komt de Aartsbisschop van Kisangani, Monseigneur Monsengwo, in 1993 op bezoek in de Naamsestraat. Met Prins Jean-Engelbert, Hertog van Arenberg neemt de K.U.Leuven in 1994 reeds een aanloop naar het omstreden eredoctoraat van Z.K.H. Prins Filip, tevens Hertog van Brabant en Prins van België, in 2002. Daarvoor is de VUB-professor Weisgerber, eveneens in 1994, nog aan de beurt. Hij gaat de Nederlandse schrijfster Hella S. Haasse, in 1995, vooraf.

1997 krijgt reeds het volgende gekroonde hoofd een eredoctoraat: Koning Juan Carlos van Spanje. Hij staat onder andere in de rij met dirigent Philippe Herreweghe en de Amerikaanse ethica Martha Nussbaum. In 1998 kreeg de rector dan weer de culturele activist Peter Sellars over de vloer. Twee jaar later, in 2000, verkregen Zuster van de Jacht Devos en Jean-Luc Dehaene de Leuvense universitaire oorkonde. In het nieuwe millennium valt de Zwitserse openbare aanklagster van het Internationaal Tribunaal, Carla del Ponte, nog op.

Waarom Georges?

Professor Bruno Goddeeris van het Laboratorium voor Fysiologie en immunologie der huisdieren nam de laudatio voor eredoctor Georges voor zijn rekening. Het was ook Goddeeris die de Luikse professor voordroeg bij zijn eigen faculteit. Voor de immunoloog was dat haast een vanzelfsprekendheid.

Prof. Bruno Goddeeris: «Zelf heb ik elf jaar in Afrika verbleven en werkte ik voor een internationaal instituut met Amerikanen, Engelsen en ook enkele Belgen. Daar was ik zijn naam al enkele keren tegengekomen, maar ik kende dan ook alleen zijn naam. Artikels in wetenschappelijke tijdschriften als *Nature*, *Nature Genetics* en *Science* krijg je echter niet cadeau en het is dan ook duidelijk dat professor Georges de nummer één is op het gebied van de immunologie van het wild.»

«De grote verdienste van Georges is dat hij heel wat genen identificeerde. Zo stelde hij bij kwantitatieve kenmerken vast dat die niet via de klassieke Mendeliaanse weg verliepen. Die manier kent iedereen uit de lessen biologie: vader heeft blauwe ogen, moeder bruine, welke kans hebben de kinderen op bruine ogen... Maar bij kwantitatieve kenmerken is het onderscheid niet binair: een koe heeft niet wel of geen spieren, een koe heeft een bepaalde variabele spiermassa. Om die dan bij benadering te kunnen gaan bepalen zijn hele statistische

berekeningen van ruime populaties nodig. Voor die statistiek is professor Georges dan naar Salt Lake City gegaan. Het is bovendien niet alleen zijn specifieke onderzoek, maar ook het vastleggen van een aantal fundamentele begrippen kan aan hem toegeschreven worden. Daarmee is hij een belangrijke voorloper geweest van de latere ontwikkelingen in de humane genetica, die op heel wat van die begrippen steunt.»

De 44-jarige professor Georges is meteen de jongste — zoniet dé jongste ooit — eredoctor aan de K.U.Leuven, maar dat is nog niet alles:

Goddeeris: «Georges is ook altijd bescheiden en collegiaal gebleven. Hij is bovendien een Belg en zeker aan Belgische wetenschappers zijn er amper Leuvense eredoctoraten uitgereikt.»

De nabijheid van de geneticus inspireerde Goddeeris dan ook reeds tot enkele toenaderingspogingen:

Goddeeris: «We zijn reeds naar Luik geweest, waar professor Georges zijn wereldvermaarde onderzoekscentrum aan het uitbouwen is, en hebben hem gevraagd of hij het zag zitten om ook aan de K.U.Leuven een aantal uren te doceren. In het kader van het Interuniversitair Programma voor Moleculaire Biologie is hij dan een aantal lessen komen geven, maar daar is het voorlopig bij gebleven.»

(jb/km)

De eredoctor van de mooie billen

Je hoeft niet aan de universiteiten van Berkeley of Cambridge te doceren, om een Leuvense eredoctoraat in de wacht te slepen. Dat bewees Professor Michel Georges vanuit zijn laboratorium aan de andere kant van de taalgrens.

Joris Beckers & Kris Malefason

Michel Georges (45) werd in Schoten geboren uit een Waals-Vlaams huwelijk. Op 24-jarige leeftijd behaalde hij de doctorstitel in de dierengeneeskunde aan de universiteit van Luik. Aan de ULB vervulde hij zich met een mastertitel in de Moleculaire Biologie. Daarna trok hij naar de Verenigde Staten om er in Salt Lake City het onderzoeksteam van het bedrijf *Genmark* te gaan leiden. Na een benoeming tot *associate professor* aan de universiteit van Utah, keerde Georges in 1994 terug naar Luik.

Professor Georges mooiste bijdrage tot de moleculaire genetica is vooralsnog de genetische lokalisatie van de unieke wijze waarop schapen mooie billen ontwikkelen, maar dat is slechts één van de vele ontdekkingen die de Luikse prof op het gebied van de moleculaire genetica verwezenlijkte. Het zijn die verdiensten waarvoor de K.U.Leuven hem vorige week dan ook in de ongemanipuleerde bloemetjes wilde zetten.

Veto: *Hoe heeft u het nieuws van uw eredoctoraat vernomen en opgevat?*

Prof. Michel Georges: «Ik wist al vrij lang dat professor Bruno Goddeeris dat aan het plannen was, als ik het zo mag zeggen, maar het is pas vrij recent dat ik echt wist dat ik een eredoctoraat aan de K.U.Leuven zou krijgen. Ik was heel vereerd. Het is ook iets speciaals

hulpvaardigheid geroemd en ook uit uw dankrede bleek uw sociale welvoelendheid...

Prof. Georges: «Is dat zo? Wat ik in mijn dankwoord wilde zeggen heeft eigenlijk te maken met een drietal zaken. Ik denk dat onze maatschappij bijzonder is door het feit dat wij heel gemakkelijk genieten van onderwijs. Ik stel mij de vraag: moest ik, bijvoorbeeld, in de Verenigde Staten opgegroeid zijn, waar het systeem veel competitiever is, dan had ik misschien nooit de kans gehad om op gelijkaardige wijze naar school te gaan. En dat om financiële redenen. Ik denk dat de grote toegankelijkheid echt uniek is aan onze maatschappij en ik heb nu echt het gevoel dat die in gevaar is. Als je ziet wat er gebeurt in het

meer gefinancierd zou raken. Men zegt: dat is *blue sky*. Als je gewoon twintig jaar terugkijkt, dan zie je dat al wat de nieuwe industrie heeft mogelijk gemaakt, gebaseerd is op onderzoek naar zaken die zo fundamenteel waren en die men vandaag niet meer zou steunen. Als een maatschappij als de onze, die zo welvarend is, niet investeert in kunst en wetenschap, dan is er iets mis. Ik vind dat echter iets eerbaars. En zelfs al is het om de economische activiteit te verbeteren, dan kan dat alleen maar indien men investeert in fundamenteel wetenschappelijk onderzoek.»

Veto: *En u heeft van uw dankrede gebruik gemaakt om die boodschap de wereld in te sturen.*

Prof. Georges: «Ja (*lacht*).»

“Als een maatschappij als de onze, die zo welvarend is, niet investeert in kunst en wetenschap, dan is er iets mis.”

onderwijs in de Europese landen als Groot-Britannië, Frankrijk, enzovoort, dan merk je vaak dat de kwaliteit van het publiek onderwijs naar beneden gaat. Er is wel de mogelijkheid tot het opzetten van privaat onderwijs, waar dan maar een beperkt gedeelte van de maatschappij van kan genieten. Ik zou het spijtig vinden, als men dat niet zou tegenwerken.»

«Ik heb ook de indruk dat men vandaag nog steeds de neiging heeft naar de eigen problemen in de eigen maatschappij te kijken. Maar we zijn tegenwoordig in een *global village* terechtgekomen, waarin we met de derde wereld rekening moeten houden. Anders zullen we snel een heel beperkt wereldje creëren.»

Veto: *U haalde reeds het Amerikaanse onderwijssysteem aan. Hoe heeft u dat ervaren tijdens uw periode in Utah?*

Prof. Georges: «Het is er ongelofelijk elitair. Het is een heel efficiënte maatschappij, omdat het een heel strenge, dynamische en zelfkritische maatschappij is, maar er zijn daar veel te veel mensen die door de mand vallen en dan wordt het *tough*. Af en toe heb je de indruk dat er hier zo veel druk is om economisch efficiënt te zijn dat men bereid is om meer en meer naar het Amerikaanse systeem over te schakelen en dat zou ik heel spijtig vinden. Als Europa investeert in fundamenteel onderzoek, dan blijft het op wereldniveau.»

van bedrijven komt het hoogste in België.»

Veto: *Hoe zou u aan gewone stervelingen omschrijven waarmee u in dat laboratorium bezig bent?*

Prof. Georges: «In twee woorden: wat wij fenotypes noemen, dat zijn eigenschappen. Dus, bijvoorbeeld, waarom de éne mens groter is dan de andere. Ik kom echter meer uit de dierengeneeskunde, maar als je kijkt naar productie-eigenschappen bij dieren en gewassen, zijn dat ook fenotypes en die hebben exact dezelfde architectuur. Waar ons laboratorium in gespecialiseerd is, is methodes ontwikkelen om die genen die complexe eigenschappen bezitten te identificeren. We stelden daarbij vast dat die zich vaak op zogenaamde niet-Mendeliaanse manier gedragen en de wetten van die logica tarten. Dat is natuurlijk leuk voor ons, want je komt dan echt bij nieuwe mechanismen terecht.»

Fragiel

Veto: *Is die ontdekking ook van toepassing op de mens?*

Prof. Georges: «Wij zijn voornamelijk actief geweest in de landbouw, maar meer en meer wordt onze groep actief in de geneeskunde, omdat het exact dezelfde architectuur is en exact dezelfde methodologieën zijn. Dus hopelijk hebben we daar snel een samenwerkingsverband met de K.U.Leuven.»

Veto: *Genetische manipulatie ligt erg gevoelig. Hoe staat u tegenover het ethische aspect van uw discipline?*

Prof. Georges: «Eén van de unieke aspecten van de moleculaire genetica is dat er zo veel interactie gebeurt tussen het publiek, de politiek en de wetenschap. Momenteel is de perceptie bij een groot deel van de bevolking negatief, maar eigenlijk loopt het heel vlot. Ik ben er van overtuigd dat men zich heel snel zal realiseren dat, als men genetische manipulatie goed gebruikt, die nieuwe technologieën alleen maar kunnen bijdragen tot duurzame landbouw. Ik zou alleen maar vragen dat de politieke wereld hier wat dapperder is. Vaak nemen politici posities in die te snel ingaan op de vrees voor een technologie die ze niet goed kennen. In plaats van gewoon mee bang te zijn met een niet geïnformeerd publiek, zouden ze naar informatie moeten zoeken. Maar ik vind het heel goed dat de discussie plaatsvindt.»

Veto: *Wat hoop je in de toekomst nog te bereiken?*

Prof. Georges: «We hebben een centrum met een soort traditie waar men een heel aantal jonge mensen heeft kunnen vormen binnen een bepaalde school. Momenteel is die omgeving waarin we werken nog heel fragiel. We hebben daar heel veel plezier samen. We doen graag wat we doen, maar over een paar maanden zou dat allemaal kunnen verdwijnen. De hoop zou zijn om de hele opzet wat solider te maken en een soort traditie op te bouwen voor het opleiden van jonge genetici. Dat zou mooi zijn.»

dat het een Vlaamse universiteit is. Het is iets meer. Het is vaak moeilijker om erkend te worden voor wat je doet in je eigen land. En in ons eigenaardige land is het waarschijnlijk nog moeilijker om erkend te worden als Waal in Vlaanderen en vice versa.»

Spijtig

Veto: *U studeerde in Luik en Brussel. Had u ook een band met Leuven?*

Prof. Georges: «Neen, ik had geen directe band met Leuven. Er zijn natuurlijk de collega's van de K.U.Leuven die ik ken. De academische wereld is vrij klein, zeker in genetica en wij kennen elkaar redelijk goed. Tot dusver hebben we weinig formele samenwerkingsverbanden, maar dat komt waarschijnlijk in de toekomst.»

Veto: *In de laudatio wordt uw bescheidenheid en*

Kunst

«Als derde punt vind ik dat men vandaag de dag te weinig kansen geeft aan fundamenteel onderzoek. Al het onderzoeksgeld gaat naar projecten waarvan men denkt dat het op heel korte termijn kan bijdragen tot de welvaart van de maatschappij en de economische groei. Daar zijn twee problemen mee. Het reduceert onderzoek tot minder dan wat het is en ten tweede is het alleszins een slechte berekening. Alle investeringen op korte termijn laten niet toe onderzoek te doen op een fundamenteel niveau, waar dan uiteindelijk de echte toepassingen uit voortkomen. Als je voor de moleculaire biologie nagaat waar de impact op het economische leven vandaan komt, dan is dat allemaal uit onderzoek dat vandaag niet

Leuk

Veto: *Zou u nog teruggaan?*

Prof. Georges: «Momenteel wil ik niet naar de Verenigde Staten, maar wat ik wel wens, is dat ik altijd bereid ben om te verhuizen. De dag dat ik zeg: "Ik blijf gewoon in Luik, want ik kan het niet meer aan om iets anders aan te gaan," dan word ik oud. Dus ik zou graag om het even wanneer kunnen verhuizen. We kunnen echter aan goed onderzoek doen in Europa en in België. Dus men hoeft niet noodzakelijk naar de Verenigde Staten. De condities hier kunnen verbeterd worden, maar in het algemeen is het veel beter dan men denkt. Zeker en vast in Vlaanderen.»

Veto: *Wat denkt u dan van de toespraak van de rector, die pleitte voor het creëren van een beperkt aantal topuniversiteiten?*

“De staat moet opnieuw op de voorgrond treden”

Dat filosoferen ook terugkijken naar het verleden betekent, leren zowat alle studenten in hun eerste jaar aan de universiteit. Toch moet men ook voorzichtig zijn om concepten van vroeger zomaar in het moderne, politieke leven te hanteren. Eredoctoor Quentin Skinner slaagt er echter in om de functie van politieke ideeën doorheen de geschiedenis te ontrafelen.

Thomas Leys

Professor Skinner (63) is een Brit en studeerde geschiedenis aan Cambridge. Daar bouwde hij zijn academische loopbaan uit. Sinds 1996 is hij er Regius Professor of Modern History. Zijn zwaartepunt ligt bij de historische ontwikkeling van politieke ideeën, en meer in het bijzonder die van de filosofen uit de vroege Nieuwe Tijd, zoals Machiavelli en Hobbes. Bijzonder aan zijn methode is dat hij niet alleen bekijkt wat de inhoud is van filosofische teksten, maar vooral ook aandacht heeft voor wat deze teksten teweegbrengen in de samenleving waarin ze zijn ontstaan.

Veto: *In onze filosofie cursus worden de grote wijsgeren uit het verleden steeds naast elkaar geplaatst om uiteindelijk een dialoog tussen de ideeën tot stand te brengen. Is dat wel mogelijk als u de filosofen telkens in hun historisch perspectief plaatst?*

Prof. Quentin Skinner: «De dialoog is mogelijk, maar ik zie twee verschillen. Voor eerst ben ik als historicus geboeid door het maatschappelijk kader waarin de teksten van toen tot stand zijn gekomen. Zeker ideeën over politiek of moraal kun je niet los zien van de samenleving waarin ze werden neergepend. Die teksten komen tenslotte niet uit het niets, maar dienen een bepaald doel. Soms worden teksten immers geschreven om het huidige systeem te legitimeren, of net niet. Ten tweede ben ik erg geïnteresseerd hoe de teksten uit een bepaalde periode tegenover elkaar staan. Veel belangrijke teksten zijn immers een antwoord op weer andere teksten. Niet alleen de sociale, maar ook de intellectuele context vind ik belangrijk bij het situeren van filosofen.»

Veto: *Als we alle ideeën uit het verleden in hun context moeten zien, doet dan dan geen afbreuk aan hun universele waarde en komen we zo niet terecht in een relativistisch standpunt?*

Prof. Skinner: «Ik vermoed dat ik wel een beetje een relativist ben, hoewel je eigenlijk niet ‘een beetje’ relativist kunt zijn, natuurlijk. (lacht) Ik wil niet zo ver gaan om te zeggen dat er eigenlijk geen waarheid mogelijk is en dat we enkel kunnen zeggen of een bepaald idee al dan niet aanvaard wordt in een bepaalde periode. Als men vroeger dacht dat de aarde plat was, dan was dat een fout geloof. De aarde is altijd al rond geweest. We moeten dus niet aan alle beschavingen evenveel aandacht besteden, maar ze wel respecteren. Het is immers wel interessant om te weten waarom mensen vroeger dachten dat de aarde plat was. Door te erkennen dat we kunnen leren uit het verleden, nemen we eigenlijk zowel een relativistisch als een antirelativistisch standpunt in. Indien we zouden zeggen dat we niets kunnen begrijpen uit de Latijnse en Griekse teksten, dan kunnen we daar natuurlijk niet uit leren. Maar omdat we net wel die voeling hebben, toont dit aan dat we ons toch kunnen verplaatsen in een andere periode en die begrippen van toen kunnen hanteren.»

Dominantie

Veto: *Ook het politiek-filosofisch denken van vandaag zal ooit in zijn context worden geplaatst. Hoe denkt u dat toekomstige generaties naar het heden zullen terugkijken?*

Prof. Skinner: «Ze zullen zeggen dat de mensen, en zeker de jonge mensen, erg individualistisch zijn geworden. Het morele wordt beperkt tot individuele rechten, de staat trekt zich overal terug ten voordele van

de markt, iedereen moet voor zichzelf zorgen, enzovoort. Geen enkele staat uit het verleden doet ons dat na. Zo ben ik opgegroeid in een welvaartstaat waar onderwijs gratis was, wat vandaag al niet meer het geval is in Engeland, en waar de staat via belastingen zorgde voor de minder gegoeden. Vandaag zien we dat de plicht van de staat om voor de armsten te zorgen overal ondermijnd wordt. Ooit zullen we daarvan moeten durven terugkomen en inzien dat de staat nog een rol te vervullen heeft. Bij Enron zei men ook ‘laat de markt het maar oplossen’, maar het blijken allemaal criminelen te zijn. Markten moeten gereguleerd worden. Vandaag heeft iedereen de mond vol over het economisch belang van biotechnologie, maar wie denkt nog na over het milieu? De staat en supranationale organisaties moeten dringend opnieuw op de voorgrond treden.»

Veto: *Nochtans lijkt het politieke denken dood te zijn. Fukuyama heeft toch het einde van de geschiedenis aangekondigd?*

Prof. Skinner: «Ik ben het helemaal niet eens met de extreme theorie van Fukuyama. Hij zegt dat we de ideologieën hebben opgegeven, zoals het marxisme. Maar tegelijkertijd is er eigenlijk een heel krachtige ideologie voor in de plaats gekomen, die we echter niet als een ideologie zien. Het is gewoon ridicul van Fukuyama om te zeggen dat we de wereld moeten aanvaarden zoals ze vandaag is. We zitten tenslotte in een open samenleving en we zouden hierover moeten debatteren, dus hoe kunnen we aan het einde van de geschiedenis zijn gekomen als we net kunnen nadenken over alternatieven? We moeten terug gebruik maken van de retorische en filosofische instrumenten om het politieke debat levendig te maken. Daarom pleit ik voor de ontwikkeling van democratische ideologieën. Daarmee bedoel ik dat zij niet mogen gebaseerd zijn op sociaal onaanvaardbare factoren, zoals geweld of onrechtvaardigheid. Nochtans stel ik vast dat de huidige neoliberale ideologie dit net wel doet...»

Veto: *U pleit voor een soort republicanisme, een politiek-filosofische stroming waarbij een actief burgerschap centraal staat. Nochtans lijken niet veel politici u daarin te volgen.*

Prof. Skinner: «Klopt. Nochtans geloof ik dat dit idee op zich al moreel superieur is aan het huidige liberalisme. Niet dat dit tegen het liberalisme gericht is, maar het is wel een andere kijk op de samenleving en op vrijheid in het bijzonder. Traditioneel ziet men vrijheid immers teveel in termen van afwezigheid van bemoeienis en niet van dominantie door anderen, terwijl dat

“Volgens het huidige vrijheidsconcept kan men evengoed vrij zijn onder een dictatuur”

nochtans het probleem is. Kijk naar de afkalving van het vakbondslidmaatschap. Het individu heeft geen enkele mogelijkheid meer om grote ondernemingen te controleren. Het liberalisme denkt enkel aan hoeveel vrijheid iemand heeft, niet aan wie er de staat controleert. Dat vind ik nochtans wel belangrijk, dat de staat ook wordt bestuurd op basis van democratische organen waarin iedereen zijn zeg heeft. Anders is vrijheid evengoed mogelijk onder een dictatuur. Het lijkt haast een marxistische gedachte, maar de mensen moeten in de wetgeving ook zichzelf terugvinden; anders raken ze hiervan vervreemd. Net om onze vrijheid te beschermen, moeten we ons meer engageren in de staat.»

«Daarom ben ik ook erg ongerust door het rapport dat deze week verschenen is in mijn land (Skinner verwijst naar de conclusies van het Hutton-onderzoek over de manier waarop door de BBC en de regering in de Irak-crisis is omgesprongen met vertrouwelijke informatie van wetenschapper David Kelly, tl). De regering wordt daar volledig vrijgesproken en voert zo de politieke druk op de pers op. Nochtans

is persvrijheid essentieel en dan kan het niet anders dat sommige media soms eens een fout maken. Om de waarheid, die politici soms niet graag vertellen, te bekomen, moet men immers soms ook met geheime bronnen werken. Maar het is compleet verkeerd dat de regering nu plots triomfantelijk kan aankondigen dat zij over de hele lijn gelijk heeft gekregen. Op het Internet kun je nu trouwens de brieven terugvinden die de regering stuurde naar BBC-journalisten om hen meer in de pas te laten lopen. Dat is gewoon angstwekkend!»

Superstaat

Veto: *De mensen moeten zich dus meer organiseren?*

Prof. Skinner: «Absoluut. Anders zijn onze zogenaamde democratieën niet meer dan uitvoerende tirannieën. We geven de regering een mandaat voor een paar jaar en men kan dan zowat alles doen, zeker in ons land waar de meerderheid in het parlement zo enorm is. Je kunt dan gaan betogen, maar ze houden er gewoon geen rekening mee. Je hebt dus echt wel nood aan een erkenning van de *civil society* als permanent tegenwicht. Dat is mijn idee van het republicanisme, dat verdient een volwaardige politiek platform te worden als we ons willen verzetten tegen ondemocratische fenomenen.»

Veto: *De Europese Unie krijgt een eigen grondwet en wordt meer en meer een soort superstaat. Hoe kijkt u daar als Engelsman tegenaan?*

Prof. Skinner: «We moeten ons niet zo opwinden over die superstaat, die mijns inziens ook ten onrechte een negatieve bijklank heeft. De natiestaat zal ook niet zomaar verdwijnen en heeft vandaag ook

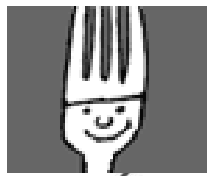
nog heel veel macht. Vraag anders maar eens aan een migrant in Europa hoeveel macht hun land wel heeft. Zelf ben ik een overtuigde Europeaan en vind ik het jammer dat mijn landgenoten zo sceptisch zijn. Nochtans zal een supranationale aanpak essentieel zijn om de problemen van de komende generaties op te lossen. Zie ook de Europese Conventie voor de Rechten van de Mens. Dat is nu onderdeel van het Engelse recht geworden en betekent zo een enorme vooruitgang. Tegelijk biedt een Verenigde Staten van Europa ons beter de mogelijkheid om onze welvaart te gebruiken om de zwakkere groepen te beschermen.»

Veto: *Dankzij de uitbreiding naar het Oosten, wordt de Europese Unie wel een divers geheel. Kan er dan nog eensgezindheid zijn?*

Prof. Skinner: «Onze West-Europese traditie is voldoende waardevol om als basis te dienen. De nieuwe lidstaten worden ook uitdrukkelijk uitgenodigd om deze beginselen te onderschrijven. We hebben tenslotte door onze geschiedenis, inclusief de fouten en verschrikkingen, ook heel wat bereikt. We hebben tientallen jaren oorlog gekend, maar vandaag zien we hoe Frankrijk en Duitsland eigenlijk een pacifistisch standpunt innemen tegenover de Irak-kwestie. Daar mogen we trots op zijn en Europa heeft vandaag daarom ook de opdracht dat uit te dragen in de wereld.»

Veto: *Hebben de Oost-Europese landen dan niets bij te dragen aan het Europa van morgen?*

Prof. Skinner: «Zeker wel! We zullen zeker van hen kunnen leren. Door de culturele scheiding die Europa lange tijd in twee heeft gedeeld, kunnen we pas nu elkaars traditie ook echt leren kennen. Nu woon ik in Berlijn, maar eigenlijk zou ik graag ook nog heel wat Oost-Europese landen willen bezoeken. Ook wanneer we later Turkije in Europa willen opnemen, zullen we ons opnieuw vragen moeten stellen over de rol van godsdienst in de staat. Kortom, het worden erg interessante tijden voor Europa. Het einde van de geschiedenis? Nee, dit is pas het begin!»

Menu van de week

in Alma 1-2-3

9-13 februari 2004

= vegetarische schotel

= niet in Alma 1

maandag

Spaanse tomatensoep	0,50
Broccoliroomsoep	1,60
Kippenlapje en kerriesaus met pepers	3,40
Kalkoenburger met boontjes	2,30
Kalkoenburger met peperroomsaus	2,30
Gesmoord vlees op Lombardische wijze	3,90
Koninklijk vishapje	3,40
Tex Mex (vegetarisch)	4,30
Tortellini 'Peperonata'	3,00

dinsdag

Ajuinsoep	0,50
Zuiderse visserssoep	1,60
Kip Moambe	3,90
groentenuggets met baskische piperade	3,00
groentenuggets, tomatensaus en groentjes	3,00
Rumsteak met spruiten	3,90
Rumsteak met tomatensaus met groentjes	3,90
Kabeljauwbrochettes met kerriesaus met groenten en banaan en Pilawrijst	4,30
Gehakte steak met witte kool	2,30
vegetarische lasagne	3,40

woensdag

Tomatensoep met kip	0,50
Groene groentesoep	1,60
Kippenbout met appelmoes	2,30
Visfilet met broccolisaus	3,90
Stoofvlees	3,40
Krokant gevogeltelapje met kerriesaus, sultanrijst en gebakken ananas	4,30
Kleurrijke groentepizza	3,90
Tagliatelle met zalm en broccoli	3,00

donderdag

Erwtensoepp	0,50
Tomatensoep met ham	1,60
Cordon bleu met Antiliaanse groenten	3,90
Cordon bleu met tirolse saus	3,90
Kabeljauwbalkje met witte kool	2,55
Kabeljauwbalkje met tirolse saus	2,55
Koninginnenhapje	3,00
Varkensgebraad met rodenbachsaus en kroketten	4,30
Tarwesteak met groentjes en kaas	3,40
Spaghetti bolognaise	2,30/2,55

vrijdag

Tomatensoep	0,50
Kervelsoep	1,60
Vleeskroket met witte boontjes in tomatensaus	2,30
Rumsteak met witloof	3,90
Rumsteak met bearnaise	3,90
Nasi goreng	3,00
Granenburger met spinazie	3,40
Lasagne al forno	3,90

Er worden dagelijks maaltijdslaatjes, koude schotels, broodjes en maaltijdsoep aangeboden. In het Pauscollege, Justus Lipsius en Gasthuisberg worden dagelijks vier schotels uit bovenstaand menu aangeboden.

De oplossing van ons kerstraadsel was studieontwikkend gedrag.

Uit de meer dan honderd inzendingen trok een onschuldige kinderhand de volgende winnaars:

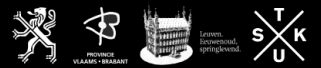
An Commeine, Mieke De Smet, Nele Domen
Liesbeth Van Lierde en Veronique Van Lierde

De winnaars krijgen elk een Acco boekenbon ter waarde van 20 euro.

Proficiat!

De oplossing van het grote kruiswoordraadsel volgt volgende week in Veto 3014.

ZED
CINEMA

PROGRAMMA VAN 11 T.E.M. 17 FEBRUARI 2004

WOENSDAG 11 FEBRUARI

15u KNORRETJES GROTE FILM
20u CYBERMAN
22u30 PIEDRAS

DONDERDAG 12 FEBRUARI

17u A SKIN TOO FEW
20u BIGGIE & TUPAC
22u30 LIVE FOREVER

VRIJDAG 13 FEBRUARI

17u BIGGIE & TUPAC
29u LIVE FOREVER
22u30 A SKIN TOO FEW

ZATERDAG 14 FEBRUARI

17u BIGGIE & TUPAC
20u A SKIN TOO FEW
22u30 BIGGIE & TUPAC

ZONDAG 15 FEBRUARI

15u KNORRETJES GROTE FILM
20u IL POSTINO
22u30 PIEDRAS

MAANDAG 16 FEBRUARI

20u DOGVILLE CONFESSIONS
22u30 PIEDRAS

DINSDAG 17 FEBRUARI

20u PIEDRAS
22u30 DOGVILLE CONFESSIONS

SPECIAL: DOCUMENTAIRE DOGVILLE CONFESSIONS

Sami Saif / Denemarken / 2003 / 52 min
Sami Saif volgde de productie van Dogville van begin tot einde. Hij mocht van Von Trier een echte ouderwetse biechtstoel installeren op de set waar de acteurs, medewerkers en de regisseur zelf hun hart konden luchten. Ze doen hun zegje over de film, het fenomeen Von Trier en het leven op de set...

EXCLUSIEF IN ZED

PIEDRAS

Ramón Salazar / Spanje / 2003 / 2u 16min / Met: Antonia San Juan, Najwa Nimri, Victoria Peña, Mónica Cervera, Ángela Molina e.a.

Piedras vertelt het verhaal van vijf vrouwen en de relaties die zich ontwikkelen tussen hen, met als rode draad: schoenen! Elk van hen staat op een andere manier in de wereld, maar stuk voor stuk worstelen ze met het leven en vooral: de liefde. Ramón Salazar had voor Piedras, zijn debuutfilm, een keur aan top-actrices tot zijn beschikking: Najwa Nimri was eerder te zien in o.m. Lucia y el Sexo en Abre Los Ojos, Antonia San Juan kennen we van Almodovar's Todo Sobre mi Madre. Genomineerd voor de Gouden Beer (Festival van Berlijn)

Editie 2 van Kulturama biedt bijna 100 kansen om te proeven van wat er in Leuven aan hedendaagse cultuur leeft en te beleven valt. Een opwindend panoramisch zicht op beeldende kunsten, cultureel erfgoed, dans, literatuur, muziek, multimedia, theater en natuurlijk

ook film. Cinema ZED presenteert in het kader van Kulturama 3 exclusieve, in België (nog) niet uitgebrachte muziekdocumentaires. Check ook: www.KULTURAMA.be

LIVE FOREVER - BELGISCHE PREMIERE!

John Dower / UK / 2002 / 1u 22 min

Een briljante documentaire over Britpop in de jaren negentig.

A SKIN TOO FEW

Jeroen Berkvens / Nederland / 2000 / 48 min

Een portret van Nick Drake.

BIGGIE AND TUPAC

Nick Broomfield / UK / 2001 / 1u 47 min

De onthutsende waarheid achter de moorden op Biggie en Tupac

WWW.CINEMAZED.BE

BUITEN CATEGORIE

CYBERMAN

Peter Lynch / Canada / 2001 / 1u 27 min

Een documentaire over Steve Mann, 's werelds eerste echte cyborg, die al meer dan twintig jaar rondloopt met een door hemzelf ontwikkelde en in elkaar gezette computer, als een verlengstuk van zijn zintuigen... I.S.M. Artefact

CINEMA ZED (STUK)
NAAMSESTRAAT 96
3000 LEUVEN

Veto en Cinema Zed geven acht duotickets weg voor Piedras op 11/2 om 22u30!
Mail tot 11/2, 14u naar an@cinemazed.be
en maak kans op een gratis filmavondje!

Hoe een paus de Romeinen heeft getemd

Ondanks een lagedrukgebied met regenzones wordt het midden februari tropisch warm in Leuven, want veel tortelduifjes vieren Valentijn. Maar waar komt dat feestje vandaan? Er hangt heiligheid in de lucht!

Sven Vannecke

Valentijn wordt tot 1969 op de kerkelijke heiligenkalender gevierd op 14 februari. Met de verandering van die kalender na het Tweede Vaticaans Concilie verdwijnt de heilige Valentijn. Het volksfeest daarentegen is blijven bestaan. Valentijn staat bekend als een priester die zijn leven geeft voor de liefde.

Fluistertoon

De heilige Valentijn sterft volgens bepaalde bronnen omstreeks het jaar 270 omdat hij in conflict komt met de politiek van keizer Claudius II. Deze keizer krijgt zijn plaats in de geschiedenisboeken omwille van zijn wreedaardig bewind. Het is moeilijk om gemotiveerde soldaten te vinden en een sterk leger is meer dan wenselijk om het

Romeinse rijk te verdedigen. Claudius II is ervan overtuigd dat soldaten door het huwelijk gedemotiveerd en afgeleid worden van hun belangrijke taak. Daarom verbiedt hij het sluiten van een huwelijk.

Het feit dat Valentijn christen is, betekent een overtreding van de wetten van de keizer. Veel erger is dat hij als priester verliefde koppels de mogelijkheid geeft om christelijk te huwen. De ritus gebeurt verborgen en op een fluistertoon uit angst voor arrestatie door soldaten. Uiteindelijk wordt hij toch gevangen genomen en ook in de gevangenis blijft zijn aanwezigheid niet onopvallend. Hij bevrijdt er christenen die omwille van hun geloof gevangen zijn genomen en hij geneest de dochter van een bewaker van haar blindheid. Omwille van al zijn bezwarende activiteiten zou hij zijn onthoofd op 14 februari, vermoedelijk van het jaar 270.

Het is onmogelijk om de legende op waarheid te toetsen. Er zijn trouwens zeven heiligen met de naam Valentijn die doorheen de geschiedenis op 14 februari zijn gevierd. Zo bestaat ook een Duitse Valentijn die in de vijfde eeuw mensen geneest van epilepsie. Er bestaat ook een Italiaanse legende van een broeder Valentijn in de

Middeleeuwen die geluksbloemen schenkt aan koppels die willen huwen. Belangrijk is dat Valentijn onlosmakelijk verbonden is met de liefde.

Orgieën

De keuze voor het vieren van Valentijn op 14 februari gebeurt in 496 door de paus. Hij hekelt bepaalde heidense praktijken die weinig respectvol zijn voor vrouwen en die niet bepaald kuis van aard zijn. Vooral de ruime verspreiding van de liefdesfeesten baren hem zorgen. Het gaat over twee Romeinse feesten. Op 14 februari viert men Juno, de koningin van de goden en godinnen en bovendien de godin van de vrouwen en het huwelijk. De volgende dag wordt het *Feest van Lupercalia* gevierd. Lupercus heeft als vrouw de wolvin die Romulus en Remus heeft opgevoed, de stichters van de oude stad Rome. Lupercus wordt afgebeeld als een demon met horens, bokkenpoten en een staart, een beeld dat tot op vandaag verschijnt met Valentijn.

Op 15 februari eren de priesters op straat Lupercus, en wel op een heel bijzondere wijze. Gekleed in bokkenhuiden slaan ze met riemen de vrouwen om hun vrucht-

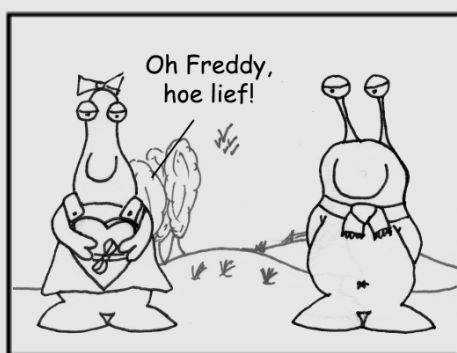
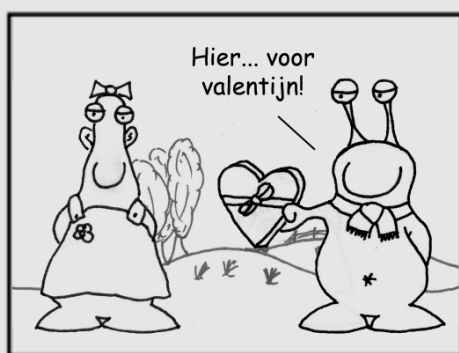
baarheid te stimuleren. De toekomst van de jongelingen wordt vastgelegd door een soort loterij. Vruchtbare jongens en meisjes trekken een lot uit een stapel en vinden zo een partner. Ze brengen dan de dag samen door en het is de bedoeling dat ze in de nacht hun maagdelijkheid verliezen. Ook ouderen willen de liefde vieren en er ontstaan spontaan orgieën op straat. Door de kerstening en het pauselijk decreet verliest het feest echter deze uitbundigheid.

Stilaan is het feest uit de christelijke context weggevoerd en een feest geworden voor alle geliefden. In het preutse Engeland wordt het de dag waarop mensen elkaar hun liefde kunnen verklaren. In de dagelijkse gesprekken is daar anders weinig ruimte voor. Amerika bouwt het feest verder uit en het wordt een uitbundig hoogfeest van de liefde. De commerciële wereld brengt het feest nu ook op het Europese vasteland tot in elke winkelstraat.

En hier staan we dan, met een geschenkje in de hand, wachtend aan de deur van het kot van onze geliefde, mijmerend hoe het bij de stoeiende Romeinen moet zijn geweest...

Freddy

door Sh3L14C

www.shellac.be

SCHIET CUPIDO NOG ALTIJD RAAK?

“Het zal een gezellige avond worden...”

Liefde hangt in de lucht, als we de winkels mogen geloven. Veto sprak met drie studenten: Lode heeft pas een nieuwe vriend: Christophe. Lena is de vriendin van Johan. Ine ten slotte is al een hele poos samen met Tom. Een gesprek over verliefdheid, vervoering en Valentijn.

Sven Vannecke

Veto: Wat voel jij met Valentijn?

Ine: «Ik vind dat een hypocriet, opgeklopt, commercieel gedoe! Als Valentijn de enige dag is waarop je lief kunt zijn voor je partner, dan is het zielig. Ik heb mijn vriend eigenlijk verboden om iets te doen. Ik gruwel van al die rode hartjes in de bakkerijen van Leuven!»

Lena: «Ik voel me ook totaal niet anders dan anders. Valentijn betekent compleet niks voor mij.»

Lode: «Ah, ik voel een ochtenderectie, zoals iedere morgen. De anticiperende gedachte naar de avond (lacht).»

Veto: Bedoel je dan dat je niet zo houdt van romantiek?

Lena: «Maar wat heeft Valentijn te maken met romantiek?»

Ine: «Ik hou niet van romantiek op een vastgelegd moment door de commercie! Romantiek daarbuiten mag natuurlijk wel.»

Lode: «Romantiek kan toch ook met Valentijn? Romantiek is heel belangrijk. Valentijn is voor mij de dag waarop je dat eens extra kunt benadrukken.»

Koffie

Veto: Heb je je trouwdatum al vastgelegd?

Ine: «Nee, nog niet: eerst studeren, dan trouwen.»

Lena: «Ik ook niet en ik wil dat ook nog niet. Erover dromen en fantaseren, dat wel... We zien wel waar we uitkomen.»

Lode: «Ik ken mijn vriend nog maar net, twee weken pas. Met Valentijn kennen we elkaar net drie weken dus! Om te

denken aan trouwen is het nog een beetje vroeg, nietwaar?»

Veto: Is het waar dat het huwelijk een pathologie is?

Ine: «Maar ik ben nog helemaal niet bezig met een huwelijk, jongen. Kom over twintig jaar eens terug, dan ben ik waarschijnlijk al vijftien jaar getrouwd. (aarzelt) Ik had mijn examenvraag over Freud verkeerd, dus... (lacht) Ik ben niet zo psychopathologisch aangelegd...»

Lena: «Ik denk dat het huwelijk niet zoveel anders is dan een relatie.»

Lode: «Wat heeft deze vraag eigenlijk te maken met Valentijn?»

Veto: We gooien het even over een andere boeg. Wat is jouw lievelingsgedicht over liefde?

Lena: «"Carmen 17" van Catulus. Mooi...»

Lode: «"Keeping things whole" van Mark Strand. Ongetwijfeld!»

Ine: «"Huiselijke aubades" van Leonard Nolens. Dat gaat over wakker worden en in je bed kunnen blijven liggen terwijl je vriend koffie of thee voor je zet... en dan beseffen dat je wel erg veel van hem houdt.»

Veto: Koffie of thee voor je zetten? Ben jij dan zo geëmancipeerd?

Ine: «(aarzelt) Je mag nooit overdrijven in emancipatie.»

Veto: Is dat een principieel of een pragmatisch antwoord?

Ine: «Principieel, absoluut, maar soms ook een beetje pragmatisch. Hoe je het ook draait of keert, iedere vrouw houdt er van dat de deur voor haar wordt opengehouden...»

Veto: Dat doet de deur dicht! Hou jij deuren open voor mannen?

Ine: «Ja. Waarom niet? Laten we er een evenwicht in zoeken met een licht voordeel voor de vrouwen.»

Lena: «Voor mij is het eigenlijk om het even wie de deur open doet. Voor iemand die ik niet ken doe ik ook de deur open. Wat maakt het uit?»

Lode: «Nee, ik hou de deur niet open voor mannen.»

Veto: Geloof jij in de eeuwige trouw?

Lena: «Eeuwige trouw is een constructie waaraan je kunt werken. Maar het móet natuurlijk niet: als mensen afspraken maken en vinden dat trouw niet hoeft, dan respecteer ik

dat. Maar zelf zou ik dat niet kunnen. Een slippertje, dat kan gebeuren: iedereen kan wel eens vallen voor de verleiding, maar als het te erg wordt, dan zou ik dat niet leefbaar vinden.»

Ine: «Ja, ik geloof dat je aan een relatie moet werken. Trouw zijn kan! Misschien heb ik gewoon het geluk dat ik de juiste gevonden heb.»

Lode: «Ik geloof in een "gesloten" koppel. Maar ik zie bij homo-koppels die ik ken dat men vijf jaar en langer gelukkig kan zijn met een open relatie. (aarzelt) Ik wil dat toch niet, persoonlijk.»

Veto: Zijn mannen jagers?

Lena: «Mannen zijn jagers, misschien wel ja. Maar als een man een vrouw strikt, dan heeft die vrouw toch ingestemd, nietwaar?»

Lode: «Jagen en prooi zijn, dat is een verkeerde manier van denken. Ik verleid zelf eigenlijk heel graag maar apprecieer het niet als er op mij gejaagd wordt. Dan heb ik geen interesse meer. Maar dat is iets anders dan jagen.»

Ine: «Ach, sommige mannelijke geesten vinden dat jaagdedoe het einde maar ik vind het allemaal maar belachelijk.»

Veto: Tijd voor de slotvraag. Wat ga je nu eigenlijk uitspoken op 14 februari?

Ine: «Even in mijn agenda kijken... Ik ga eens lekker uitslapen, winkelen, televisie kijken, tennissen en vooral denken: over 24 uur is deze heisa voorbij en zijn we opnieuw 366 dagen verlost van Valentijn!»

Lena: «Ik doe niks speciaals. Ik wens zelfs geen "gelukkige Valentijn" eigenlijk.»

Lode: «We kennen elkaar met Valentijn precies drie weken! Ik ben niet zo'n goeie kok, maar ik wil dan speciaal eens tagliatelle met zalm en mascarpone-saus maken. Ik heb ook een boek over massage gekocht en een slipje van Calvin Klein. Het zal een gezellige avond worden, en wie weet komt de ochtenderectie nog van pas (lacht)!»

Veto: Smakelijk.

Wie stapt met Bush in de ring?

Voor diegenen die de laatste weken op een andere planeet hebben doorgebracht of zich hebben blind-gestaard op ontblote borsten: in de Verenigde Staten van Amerika zijn het dezer dagen spannende tijden voor het kamp van de Democraten. Zij kiezen de persoon die de strijd zal aangaan met George W. Bush tijdens de volgende presidentsverkiezingen.

Cemil Belek

Afgelopen dinsdag was het de derde ronde in de *primaries*. Er werd in maar liefst zeven staten gestemd over wie het uiteindelijk zal opnemen tegen George W. Bush. Op de hielen gezeten door senator John Edwards, behaalde Wesley Clark zijn eerste verkiezingsoverwinning in Oklahoma. Meer dan een gekoesterd moment zal het voor de generaal op rust niet zijn. Howard Dean, de ex-gouverneur van Vermont die als grote favoriet aan de voorverkiezingen begon, geraakte niet verder dan respectievelijk een vijfde en een derde plaats in datzelfde Oklahoma en South Carolina. Deden ook nog mee: senator Joe Lieberman, *running mate* van Al Gore tijdens de vorige presidentsverkiezingen, volksvertegenwoordiger Dennis Kucinich en dominee Al Sharpton. Veel meer kunnen we daar niet aan toevoegen.

Clan

Het blijft natuurlijk koffiedik kijken, maar als alles blijft lopen zoals nu het geval is, zal senator John Kerry diegene zijn die met Bush in de verkiezingsring zal stappen.

De voormalig aanklager, luitenant, gouverneur en momenteel senator lijkt diegene te zijn die ervoor zal zorgen dat president Bush net als papa maar één ambtstermijn in het Witte Huis zal doorbrengen. De Amerikaanse kiezer heeft nu eenmaal een boontje voor iemand die zo'n staat van dienst kan voorleggen en daadwerkelijk heeft gediend in Vietnam. Het lijkt er ook naar dat ze de kapotte plaat van Bush die is blijven hangen op het nummer *War on Terror* kotsbeu zijn.

Wil hij de kiezers nog overtuigen om hem een tweede termijn te gunnen, zal hij een serieuze inhaalbeweging moeten maken. Tijdens de *State of the Union*, het officieuze begin van zijn campagne, kreeg hij al af te rekenen met een hevig nee-knikkende Ted Kennedy, democratisch senator uit de invloedrijke clan binnen de Democraten. Er zal ook een onafhankelijk onderzoek gedaan worden naar de informatie van de inlichtingendiensten over vermoedelijke massavernietigingswapens in Irak. De wapens waren er en zouden gevonden worden. Ze

hadden zelfs satellietfoto's, maar tot nu toe is zelfs geen ontstekingsmechanisme gevonden. Ten slotte is er nog de begroting van volgend jaar waarbij op zo goed als alles wordt bespaard. Behalve op, u raadt het nooit, defensie en *national security*.

Eendracht maakt macht. Achter een sterke man staat eveneens een sterke vrouw. In het geval van Kerry is deze rol weggelegd voor Teresa Heinz. Elke keer wanneer een bepuiste tiener nog maar eens

niet voor terug om zich te mengen in het debat. Als haar man er zou in slagen om een plaatsje in het Witte Huis te veroveren, ziet het er naar uit dat zij als *first lady* een actieve rol à la Hillary Clinton zal bekleden.

Hardnekkig

John 'pretty boy' Edwards zou wel eens de revelatie van deze verkiezingen kunnen zijn. Het contrast dat ontstaat tussen de frisse senator en de oude gouverneur zou wel eens in zijn voordeel kunnen spelen. Senator John Edwards, wiens ster al begon te rijzen tijdens de vorige voorverkiezingen, behaalde in South Carolina de overwinning. Als hij het dan toch niet zou halen, zal dat niet het laatste zijn dat we van deze gladde jongen te zien krijgen. Het gerucht gaat nu al de ronde dat, in de veronderstelling dat Kerry het haalt, hij *running mate* zal zijn.

Al bij al maakt het voor de democratische kiezers niet uit wie het zal worden. De democraten en hun kiezers willen gewoon dat diegene die de beste kans maakt ten strijde trekt. De massale opkomst van de kiezers die hun *stemrecht* willen benutten en de hardnekkige manier van campagne voeren van de democraten lijkt een teken aan de wand te zijn van het ongeduld om de huidige president van zijn bijna letterlijke troon te stoten. Het blijft afwachten tot 2 maart. Dan is het *Super Tuesday* met verkiezingen in belangrijke staten als New York en Californië. Dan zal duidelijk worden wie voor de Democraten een gooi mag doen naar het hoogste ambt.

Beste drukker,

Deze advertentie werd u
vrijdag aangeleverd door
de Centrale Boekhandel

(Wim Bakker: tel:

0031-355825819 of 0031-356233788)

Kunst met de stekker

"Resistance is futile." Bij dit zinnetje krimpen zelfs de dapperste verkenners van de grenzen van tijd en ruimte in elkaar. Ook kunst, voortdurend die grenzen aftastend, raakte geïnfecteerd door de nanotechnologie van de Borg. Artefact stelt de diagnose en hoopt ook Leuven te besmetten.

Kurt Smeets

Niet alleen combinaties van digitale media, zoals Internet, digitale fotografie, video en animatie, maar ook combinaties van analoge media zoals fotografie, muziek en schilderkunst vallen onder de noemer multimedia-kunst. STUK en de provincie Vlaams-Brabant wilden deze stroming stimuleren en vonden elkaar in Artefact, een label waaronder in de hele provincie activiteiten rond kunst en nieuwe media worden georganiseerd en gesubsidieerd. Voorlopig centreert het initiatief zich nog in en rond Leuven met het Artefactfestival als overheersende blikvanger, maar de toenemende aandacht voor multimedia in de kunst en het feit dat Artefact nauwelijks de kinderschoenen ontgroeid is, belooft heel wat groeipotentieel.

Multimediakunst sluit vanzelfsprekend aan bij de interesse van jongeren en kan, spelend met een imposante verpakking, hen helpen zoeken naar andere kijkwijzen of, voor zover dat in de moderne kunst nog mogelijk is, ook inhoudelijk vraagtekens plaatsen. De integratie van multimedia in dans, theater, muziek, installaties en performance vergroot bovendien het enthousiasme en biedt een ervaringsgerichte mogelijkheid om naar kunst te kijken. 'Enthousiasmeren', 'ervaringsgericht leren': het zijn zo'n populaire termen in hedendaags pedagogisch jargon dat deze evolutie in de kunst op z'n minst enig argwaan oproept. Deint multimediakunst mee op de onberekenbare golven van de goede smaak? Vormt ze de verloren gewaande brug tussen populisme en elitarisme in de kunst? Als tegenhanger van het *e-government* staat haar dan wellicht een twijfelachtig succes te wachten.

Rariteiten

Platte schijven die een schaalvorm aannemen als je er warme soep ingiet of een *barcode game* waarbij je met een scanpistool identieke plaatjes tracht terug te vinden, lijken eerder thuis te horen in een leuk, maar overbodig museum voor elektronische rariteiten. Hoewel je zulke installaties deze

week ook in STUK tegenkomt, overstijgt Artefact evenwel deze kritiek. Belangrijk verschil tussen een doordeweekse elektronica-beurs en het Artefactfestival blijft het disfunctionele karakter van kunst. Het doel is in geen geval goed in de markt liggende producten te ontdekken (lees: economisch creatief te zijn), integendeel: Artefact deconstrueert de elektronica-branche door haar producten anders te gebruiken, zodanig zelfs dat het hybride resultaat dat daaruit volgt de oppervlakkige succesformule, die laatst met de Consumer Electronics Show nog in de verf werd gezet, karikaturiseert en onderuit haalt.

Zo toont Cinema ZED je het leven van cyborg Steve Mann, bekeken door zijn bril met camera waarmee hij al meer dan twintig jaar verbonden is. Mann bedient zich van technologie om de uitwassen van die technologie — de manipulatie door multinationals en massamedia — te bestrijden. Bovendien is er bij multimediakunst nooit sprake van een eindproduct dat aan de toeschouwer wordt gepresenteerd. Installaties en voorstellingen scheppen enkel een context die de nieuwsgierige voorbijganger naar een virtuele wereld lanceert waarin hijzelf het werk voltrekt. In Never Stand Still stelt zich de vraag in welke mate een persoonlijkheid vergelijkbaar is met een unieke, genetisch bepaalde vingerafdruk. In een interactief spel creëer je je eigen virtuele representatie en ga je in de clinch met je avatar. Het eindresultaat confronteert je met jezelf, want het is enkel en alleen in interactie met jezelf tot stand gekomen. Maar bestaat die 'jezelf' wel of ben je een recycleerbaar hoopje koolstof-elektronica?

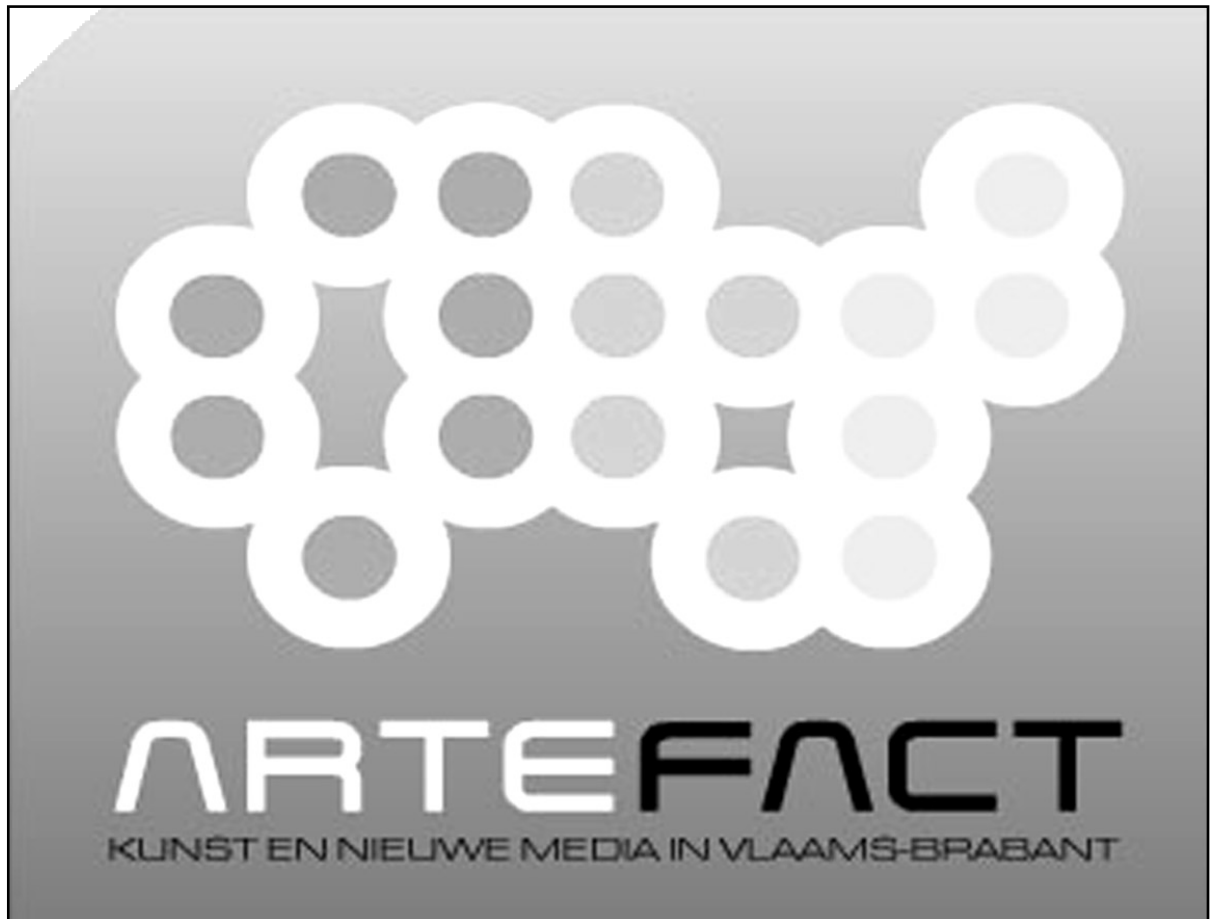
Resistent

De multimediawerken die Artefact samenbracht deinen dus niet mee, maar

beuken in tegen de golven van de goede smaak. Ze nemen de toeschouwer mee op een zoektocht naar de veranderde verhouding tussen subject en object in de (post) moderniteit. Digitale technologie radicaliseert die interactiviteit, waardoor er een verschuiving plaatsvindt van een 'gesloten' naar een 'open' kunstwerk waarbij de toeschouwer op de een of andere manier deelachtig wordt gemaakt aan het kunstwerk, of zelfs aan het creatieve proces.

van deze elektronica. Daardoor blijf je niet hangen in een platte extase, maar kan je er met horten en stoten omheen cirkelen om beter dan ooit tevoren de gevaren en de addertjes te doorzien. Artefact besmet je, heel even maar, om je vervolgens weer een jaartje resistent te maken tegen schijn.

Artefact loopt de ganse week in het STUK, meer info op www.artefact.vlaamsbrabant.be

Gekatapulteerd naar die virtuele wereld ontdekt hij, net als bij een anamorfose, dat zelfs zijn 'ik' een spookbeeld is, een onkenbare en onophefbare avatar, een luchtspiegeling van zijn onbewuste. Na de Copernicaanse en de Freudiaanse, nu ook de elektronische revolutie.

Zoals een consumptiemaatschappij de koningin van de *Borg* speelt en elke enthousiaste gebruiker assimileert en binnenrijft in het monddode collectief, zo weet Artefact je te fascineren en te vervoeren. Maar Artefact gaat nog verder: het rituele moment waarin je jezelf verliest krijgt meteen weerwerk van de gebruiksonvriendelijke, disfunctionele stijl

Het STUK biedt 2 x 5 tickets voor Commerce - Campfire

Nights op woensdag 11

februari.

Mailen naar ticket@stuk.be

met de vermelding "Veto-STUK-Actie". Veel geluk.

MAURO PAWLOWSKI & THE GROOMS: BLACK EUROPA. AB CLUB, BRUSSEL

Kwaadaardige superster speelt de pannen van het dak

"Rock & Roll is dead," hoor je hier en daar wel eens zeggen. Op woensdag 4 februari bewijzen Mauro Pawlowski & The Grooms het tegendeel. Rock & Roll is alive and kicking en heeft Limburg als uitvalsbasis gekozen.

Cemil Belek

Vorige week woensdag heeft een explosief Pools-Italiaans mengsel het publiek omvergeblazen in de AB club in Brussel. Voor zover bekend zijn er geen noemenswaardige slachtoffers gevallen. Mauro Pawlowski bewijst weer maar eens dat hij een entertainer *pur sang* is. Eentonigheid is net datgene waarvan je hem niet kan beschuldigen. Van Evil Superstar tot caped crusader Somnabula,

van poppentheater tot een kerstoptreden met een voormalig NAVO secretaris-generaal wiens naam me nu even ontgaat. In tijden dat uiterst licht verteerbare poppy muziek ons door de strot wordt geramd of hangtieten als marketinginstrument worden gebruikt zijn er toch nog, geloof het of niet, integere muzikanten die trouw blijven aan hun idealen.

Strak

Zelf een plaat opnemen omdat je geen muzikanten kan betalen, op tournee gaan en je eigen roadie zijn. Het was deze compromisloze vibe die doorheen heel het concert tot in de vezels van elke toehoorder voelbaar was. Het publiek werd op hun wenken bediend met een strak concert waarin de muzikanten de ziel uit hun lijf ramden en de microfoon het enthousiasme

van de frontman nauwelijks aan kon.

Naast nummers van de nieuwe cd, kreeg het publiek ook nummers van het repertoire van de Superstars alsook van Shadowgraphic City geserveerd. Opkomen een strakke set spelen en het publiek niet storen met onnozele bindteksten. Hier en daar werd er zelfs geen tijd verspild en gingen ze naadloos van het ene nummer in het andere over. Zeggen dat de zanger alle eer toebehoort zou een even grove leugen zijn als de mythe dat rond deze persoon hangt. The Grooms hebben als ideale schoonzonen hun frontman bijgestaan.

Voeten

Vooraf gitarist Steven Janssens — zie Daan, The Whodads, The Revelaires — liet zien dat hij niet even zijn ding kwam doen en zijn geld opstrijken. Zijn gitaar brieste de

ene oersterke riff na de andere en toch slaagde erin zijn rockabilly coup haarfijn te houden. Onder al dat gitaargeweld bleef bassist Jan Swygers met beide voeten op de grond. Herman Houbrechts, die zijn strepen al heeft verdiend bij Dead Man Ray, Nemo en meespeelde op Mauro en Mitsoobishi Jacson zat achter de drums. David Joris maakte het geheel af op de keyboards.

Deze gasten in Leuven aan het werk te zien, zal niet meer lukken. Die kans heb je al gehad tijdens de vorige editie van Marktrock. Maar niet getreurd. Ze zijn op tournee door het Vlaamsche Land. En meer bepaald in Kortrijk, Mechelen, Leffinge Leuren, Opwijk en Gent. Neem de trein, het is altijd een beetje reizen, en ga deze mannen zien. That's an order!

www.mauroworld.com

Het Elixir

Episode 13

WAT VOORAFGING: Nico was de meest doorweekse man: hij woonde met zijn vriendin Inge samen, in het weekend bezocht hij zijn ouders, hij had de meest normale job. Niets had hem in dit gewone leventje kunnen storen, dacht hij. Maar dan stierf Nonkel Door, een man die vroeger bij Nico inwoonde toen hij nog een kind was. Nico had altijd naar Nonkel Door opgekeken, hem altijd als een vaderfiguur beschouwd en had van hem een formule gekregen waarvan hij toen de betekenis niet begreep.

Op de begrafenis van Nonkel Door ontmoette hij Paul Nuyens, een oude collega van Nonkel Door, die op zoek was naar de formule. Nico was wel bereid de formule aan Nuyens te geven, maar enkel als hij weet waarvoor ze dient. Zo kwam hij achter het bestaan van het elixir. Nonkel Door had blijkbaar lang geleden een levenselixir ontdekt waarvan hij de formule aan Nico had doorgespeeld. Die zag het vanaf dan allemaal heel duidelijk voor zich: Nonkel Door wou dat Nico zijn levenswerk voortzette. Hij moest het elixir brouwen en uittesten, wat Nonkel Door waarschijnlijk nooit had kunnen doen. Maar dan kwamen de vragen bij Nico naar boven. Was het wel ethisch verantwoord om het elixir uit te testen? En hoe had Nico het kunnen maken, hij kende geen letter van chemie. En moest Inge hiervan op de hoogte gebracht worden of kon Nico haar zoet houden met de belofte een kind te verwekken?

Hij besloot enkel Nuyens te betrekken in zijn zoektocht naar het elixir. Die zoektocht werd plotseling vergemakkelijkt toen Nico via de erfenis van Nonkel Door de toegang kreeg tot een kluis. In die kluis stond... het elixir.

Nico wilde nu niet langer talmen, hij wilde doorgaan met het elixir, het testen, uitvinden of het werkt. Maar Nuyens trok zich plots terug met het excuus dat zijn dochter ziek was. Nico besepte dat hij Nuyens nooit had mogen betrekken in het onderzoek en wilde alleen verder gaan. Wat voor nut had het nog te gaan werken nu? Hij ging naar huis, nam de fles whisky en begon te drinken. Met het drinken kwam hij tot een aantal inzichten, in iets wat tussen een droom en een visioen was. Hij besepte dat hij zich lang genoeg had laten dicteren door anderen: door zijn moeder, door Inge en door Nuyens. De wereld zou kunnen veranderen, nu Nico zelf de regels zou bepalen. Het werd Nico allemaal duidelijk. "Dat is goed, jongen," hoorde hij Nonkel Door zeggen, "het is goed, Nicolaas."

Nico schrok wakker van Inge die het licht aanstak. Hij zat nog altijd in de zetel, de fles had hij laten vallen, ze was over het tapijt gerold en had vlekken gemaakt. Zijn glas had hij nog vast in zijn hand, leeg.

"Wat ben jij in godsnaam aan het doen?" riep Inge, rood aangelopen. Ze raapte de fles op, bekeek het bodempje dat er nog inzat en wees dan op de enkele vlekken die de rest van de whisky had gemaakt.

"Wat is dit? Kijk eens naar die vlekken. Nico, waarom ben je zo vroeg thuis? Wat is er met je?" Haar stem klonk tussen boos en

bezorgd. Nico kon geen woord uitbrengen. Hij was te dronken, dat voelde hij ook wel. Maar er was nog iets. Hij zat nog teveel met de beelden van zijn droom in zijn hoofd. Daar had ze zo mooi geleken, zijn Inge.

"Waarom antwoord je niet? Mijn god, Nico, je bent gewoon ladderzat! Waarom doe je nu zoiets, waarom drink je nu zoveel en dan nog op dit uur? Zo ben je toch helemaal niet? Nico, is er iets gebeurd op je werk?" Plots vertrok haar gezicht. Van kwaad veranderde het in angstig. "Neen, zeg dat het niet waar is. Je bent ontslagen, is het dat? O, god, Nico, is het dat?"

Hij antwoordde niet.

"Nico, zeg dan toch iets, dan weet ik het. Ben je ontslagen? Is er iets anders? Zeg toch iets!" Dat laatste had ze zo hard geroepen dat hij automatisch zijn hoofd naar haar had gedraaid. Hij zag hoe haar gezicht rood aangelopen was, hoe weinig er nog nodig was om haar te doen wenen.

"Ik ben niet ontslagen," antwoordde hij eenvoudig. Ze zuchtte, opgelucht. Even kwam er een glimlach op haar gezicht. Toen besepte ze dat er een andere reden moest zijn waarom hij zo uitgeteld en met een bijna lege fles whisky in de zetel lag. Een reden die, voor ze het wist, haar al boos maakte. Haar uitdrukking veranderde meteen. "Wat is er dan?"

Bekijk dat nu eens, zei een stem in zijn hoofd die verdacht veel op die van Nonkel Door leek. Kijk naar haar, ze vit weeral op je. Je doet het weer verkeerd. Volgens haar doe je het altijd verkeerd.

Hij keek haar aan. De drank had zijn werk goed gedaan. Hij voelde hoe zijn hoofd stil lag tegen de rugleuning van de zetel en toch tolde het beeld dat hij had, toch steigerde de stem in zijn hoofd. Hij boerde en Inge trok zich meteen weg. "Je stinkt!"

"Sorry," was alles wat hij nog kon zeggen, dan viel hij om, met zijn hoofd op de schoot van zijn vriendin. *Waarom zeg je nu sorry? Zij is degene die zich moet verontschuldigen! Zij is degene die tegen je roept. Waarom kan ze niet gewoon terug mooi zijn en lief? Waar is het meisje waar je op verliefd werd? Wanneer is ze zo'n oude zeur geworden?*

"Nico," zei ze nu, opnieuw bijna in tranen. "Wat is er? Praat met me." "Ik ben..." probeerde hij te zeggen, maar zijn stem stakte halverwege zijn zin. Inge draaide zijn hoofd naar haar zodat ze zijn lippen kon lezen. Zijn ogen draaiden telkens weer weg achter zijn oogkassen. "Ik ben niet Nico. Ik heet Nicolaas," zei hij dan en viel meteen weer in slaap.

In het hele appartement was geen geluid te horen toen hij wakker werd. Er brandde geen licht, er hing geen geur, er was geen geluid. Het hele appartement leek zo verlaten van elk teken van leven dat het bijna pijn deed om ernaar te luisteren, om ernaar te kijken.

Hij was wakker geworden in de zetel, het glas en de fles waren weg. De vlekken op het tapijt waren niet te zien in het donker. Zijn hoofd voelde nog altijd zwaar aan en hij had een vieze smaak in zijn mond. In zijn hoofd gonsde de stem van Inge, ze riep telkens weer iets onverstaanbaars. Ze hadden ruzie gemaakt, dat wist hij ook nog wel. Of zij had tegen hem zitten roepen, maar zo verlieden hun ruzies meestal. Zij merkte iets fout op, zij vond dat iets verkeerd ging en ze begon het tegen hem uit

te spelen. In de jaren dat ze samen waren had hij nooit kritiek op haar gehad, nooit! Soms zei hij haar dat ze overdreef over bepaalde zaken, maar ruzie zocht hij nooit. Hij had haar altijd laten doen, in haar vrolijkheid of razernij.

Het was eigenlijk Inge die altijd ruzie zocht, nu hij er zo over nadacht. Zij vond dat hij niet genoeg initiatieven nam. Zij vond dat hij nooit eens iets wou doen dat leuk was voor hun tweeën. Zij vond dat hij gelukkig was om niets, dat hij kleinburgerlijk zou worden of het al lang was en het altijd zou blijven. Zij vond dat hij snurkte in zijn slaap. Zij vond het lastig om zijn baardstoppels te vinden in de badkamer. Zij vond dat hij koppig was. Zij vond dat hij altijd te laat thuis kwam. Zij vond dat hij nooit hielp in het huishouden. Zij vond dat hij zich teveel liet doen door zijn moeder.

Waarom vitte ze altijd zo op hem? Waarom liet ze hem niet gewoon doen, waarom kon ze niet gewoon van hem houden, zonder verder commentaar te hebben. Het leek alsof ze hem wou veranderen in iets wat hij niet was. In iets wat ze met minder moeite graag zou zien? Was het dat? Moest ze teveel inspanning doen om zijn goede kanten te ontdekken en wilde ze hem dan maar zo bijschaven dat die goede kanten duidelijker werden? Waarom zocht ze dan niet wat harder? Of beter nog, waarom hield ze niet op met zoeken en genoot ze gewoon van de tijd die ze samen hadden, zoals hij. Waarom was ze niet gewoon zoals hij?

Hij zette zich recht in de zetel, trok zijn kleren goed en veegde met de achterkant van zijn hand over zijn mond. De gedachten kwamen traag aangeleden, wisselden elkaar rustig af. Hij dacht heel helder nu, de invloed van de drank was verdwenen. Het was tijd om praktisch te gaan denken, vond hij. En water drinken, dat moest hij ook doen, de vieze smaak uit zijn mond krijgen.

Hij bewoog zich naar de keuken, die hij blindelings had kunnen vinden. De weg werd echter bemoeilijkt door allerlei obstakels en zijn benen die als plasticine aanvoelden. Uiteindelijk slaagde hij er toch in zichzelf zonder al te veel problemen een glas water in te schenken. Het eerste glas

gleed verzachtend door zijn mond en keel die nu pas werkelijk pijnlijk aanvoelden. Het tweede glas leste echt zijn dorst.

Op het aanrecht zag hij de lege fles staan, het glas stond in de afwasmachine. Inge had voor hem opgeruimd. Zo was ze uiteraard ook wel, zo lief en zo behulpzaam. Ze was ergens nog altijd de Inge waar hij van hield. Misschien had ze gelijk, misschien praatten ze te weinig. Misschien zagen ze elkaar te weinig. Maar er zou verandering in komen, dacht hij, maar pas na het derde glas water wist hij waarom. Het kind! Ze zouden een kind maken, ze zouden hun liefste tastbaar bewijzen.

Henrica'h

Het **Centrum Klinische Farmacologie** zoekt vrijwilligers (mannen, niet-rokers, tussen 18 en 45 jaar) voor deelname aan klinische studies met belangrijke geneesmiddelen. Een billijke vergoeding is voorzien.

Geïnteresseerden kunnen steeds contact opnemen met:

CENTRUM
KLINISCHE
FARMACOLOGIE

CENTRUM KLINISCHE FARMACOLOGIE
U.Z. GASTHUISBERG

Herestraat 49

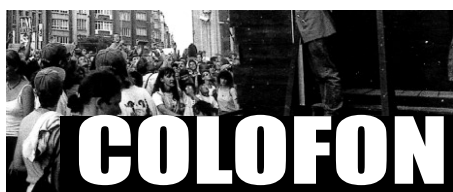
Tel. : 016/34 20 20

B-3000 Leuven

http://www.ckf.be

Aflevering gemist?

Lees ze dan op
www.veto.be

Veto

's-Meiersstraat 5
3000 Leuven

Tel 016/22.44.38
Fax 016/22.01.03
e-mail: veto@veto.be

Jaargang 30
Nummer 13
9 februari 2004

Veto is een uitgave van de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Hoofdredacteur:
Kris Malefason

Redactiesecretaris:
Joris Beckers

Redactie:
Pieter Baert, Ben Deboeck, Laurens De Koster, Kurt Smeets en Hanne Vermeiren.

Verantwoordelijke uitgever:
Joris Beckers

Medewerkers:
David Adriaen, Joris Beckers, Cemil Belek, Liesbet Bex, Christophe De Belder, Ben Deboeck, Dries De Smet, Thomas Leys, Kris Malefason, Jeroen Vandromme, Sven Vannecke, Tijn Vereenoghe, Hanne Vermeiren.

Doka:
Christophe De Belder

Cartoons:
Sh3L14C

DTP:
Joris Beckers, Ben Deboeck, Thomas Leys, Kris Malefason, Tijn Vereenoghe en Hanne Vermeiren.

Eindredactie:
Kris Malefason

Internet:
<http://www.veto.be>

Nieuwsgroep:
kotnet.veto

Publiciteit:
Alfaset cvba - Leen Cuypers
alfaset@chello.be
016/22.04.66

Drukkerij:
Kempeland (Herentals)

Oplage:
9000 exemplaren

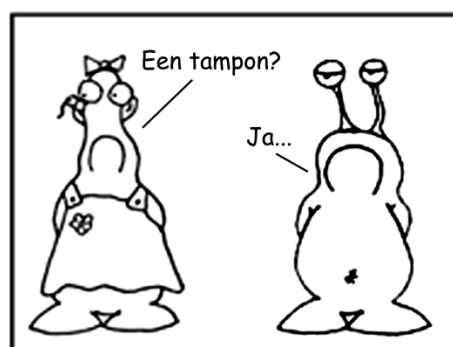
ISSN-nummer:
0773-5162

Abonnementen
Binnenland: 10 euro
Buitenland: 25 euro
Overschrijven op rekeningnummer:
001-0959719-77

Redactievergadering iedere vrijdagmiddag om 16u Alle geïnteresseerden (tekst, foto, lay-out, Internet, schuinsmarcheerders, ...) zijn steeds welkom op de redactievergadering of op het redactieadres. Lezersbrieven en vrije tribunes kunnen tot vrijdag 14u, liefst mailsgewijs, ingezonden worden op het adres: veto@veto.be

Freddy

door Sh3L14C

<http://users.pandora.be/shellaceb/>

Ad Valvas
9/2 tot 16/2

FAK LETTEREN

• 15/02 Biersolden: hoe later hoe meer korting. • 16/02 Bierdegustatie en beursavond: vraag en aanbod bepalen de prijs.

Veto te snel uitgelezen?
Discussieer verder op onze eigen nieuwsgroep:
kotnet.veto

www.veto.be

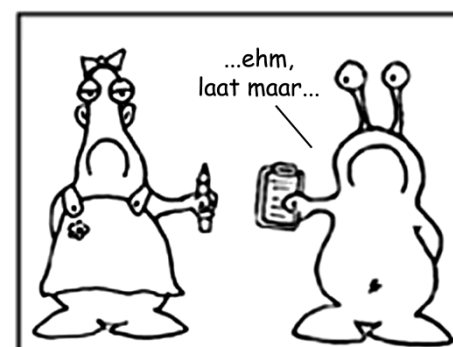
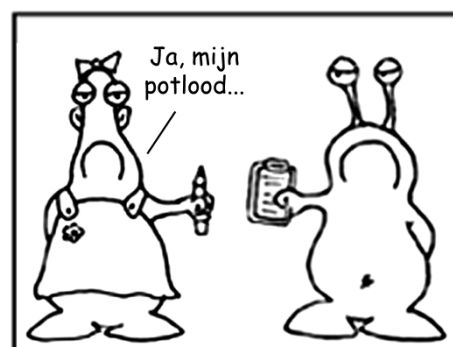
Veto bij je thuis?

Neem een abonnement:
voor 10 euro wekelijks
in je bus.

001-0959719-77

Freddy

door Sh3L14C

<http://users.pandora.be/shellaceb/>

Gespierde taal!

Wat hebben zanger Arno, tv-presentator Bart Peeters, bijbelfiguur Mozes, acteur Bruce Willis en onze student in het volgende interview gemeen? Ze hebben allemaal last van stotteren. Je merkt het niet meteen of je hebt het nog nooit gehoord, want ze hebben een methode gevonden om het stotteren onder controle te krijgen. Net als Wim, die getuigt hoe hij het stotteren onder controle kan houden door een methode die hij een drietal jaar geleden ontdekte.

Kris Malefason

In Vlaanderen zijn er ongeveer honderdduizend mensen die stotteren. Stotteren of "mondelijke onzekerheid" is voor deze mensen niet enkel een spraakstoornis, maar een 'parttime handicap'. Stotteren heeft vergaande sociale, emotionele en soms zelfs fysiologische gevolgen. Voor velen is studeren al helemaal geen evidentie uit schrik voor moeilijkheden met mondelinge examens of bij het contact met andere studenten. In dit verband heeft Veto een interview met Wim,

"De opleiding van de reguliere logopedie is veel te algemeen en kan stotteraars met hun specifieke probleem niet helpen"

student politieke en sociale wetenschappen, die getuigt over zijn persoonlijke ervaringen en hoe een zelfhulpgroep voor stotteraars zijn leven drastisch veranderde.

Veto: *Wat is stotteren precies?*

Wim: «De wetenschap weet nog steeds niet precies wat de juiste oorzaak van stotteren is. Wel weten we nu al met enige zekerheid dat het om een synchronisatiestoornis tussen de linker- en rechterhersenhelft gaat. In Vlaanderen zijn er ongeveer honderdduizend mensen, of één tot anderhalf procent van de bevolking, die stotteren. Heel opvallend is dat ongeveer tachtig procent van de stotteraars mannen zijn. Stotteren is vaak voor een groot deel erfelijk bepaald. Driekwart van de stotteraars heeft iemand in de familie die eveneens stottert.»

«Stotteren begint tussen het derde en zevende levensjaar en is in feite een extreem complexe toestand die niet enkel het blokkeren bij de uitspraak of het herhalen van klanken en van lettergrepen inhoudt. Stotteren heeft een invloed op de volledige persoonlijkheid en is een kluwen van een spraakcommunicatie- en gedragsstoornis. Vaak wordt de metafoer van de ijsberg gebruikt. Wat boven water uitsteekt, is wat iedereen opmerkt: het blokkeren of haperen bij het spreken. Het grootste gedeelte van de ijsberg zit onder water en stelt de communicatie- en gedragsstoornis voor. Veel stotteraars zullen bijvoorbeeld oogcontact vermijden, hebben vaak een onregelmatig ademhalingspatroon, hebben een negatief zelfbeeld, schamen zich, moeten afrekenen met frustraties, leven sociaal geïsoleerd, enzovoort. Dit zijn allemaal verborgen aspecten die gepaard gaan met het stotteren en die door de buitenwereld vaak onderschat worden. Deze factoren hebben een serieus negatieve impact op het leven van de stotteraar.»

Spiercontractie

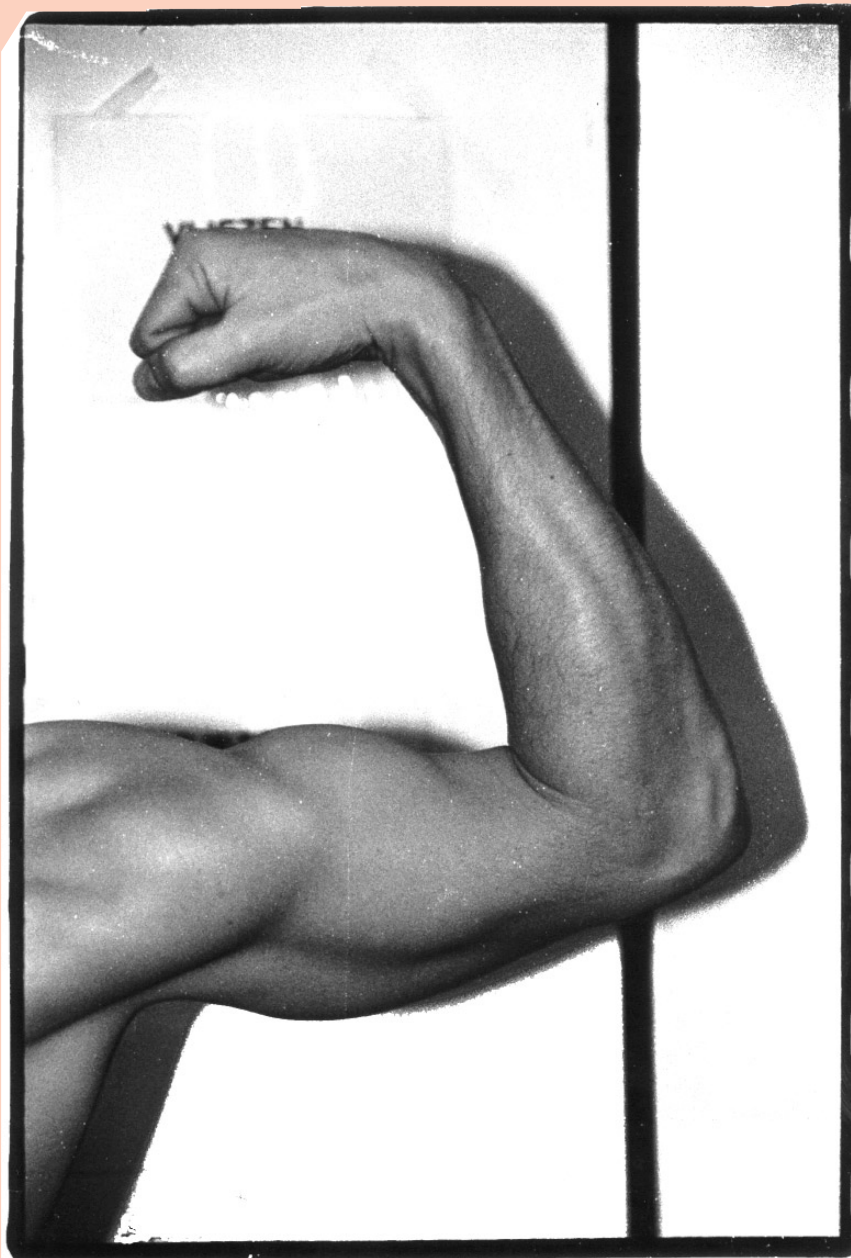
Veto: *Jij hebt een drietal jaar geleden een nieuwe methode ontdekt om deze "mondelijke onzekerheid" te bestrijden?*

Wim: «Inderdaad. De Vlaamse Stotter Unie (VSU) wil het stotteren bestrijden door gebruik te maken van de Impoco-methode. De Fransman Ivan Impoco, zelf een stotteraar, ontwikkelde een methode die gebaseerd is op drie grote elementen om het stotteren onder controle te houden. In de eerste stap leert men hoe een stotteraar zich mentaal moet versterken. Hij moet meester worden van zijn lichaam en zijn gedachten en hij moet dit zelfvertrouwen ook duidelijk uitstralen. Bij de tweede stap wordt er geleerd om veel minder te articuleren. Want een stotteraar wil juist net veel te veel articuleren. Dit doen we door eerst meer door de neus te leren spreken om dit over-articuleren af te leren. De

derde stap ten slotte is om bij elke lettergreep die we uitspreken een spiercontractie van de beide bovenarmen uit te oefenen. Wat dus na verloop van tijd heel gespierde bovenarmen oplevert, maar wel effectief blijkt te helpen om het stotteren tegen te gaan.»

Veto: *Dit is dus een wondermiddel om het stotteren te vermijden?*

Wim: «Er zijn veel te veel stotteraars die zich neerleggen bij het feit dat ze stotteren. Dit aanvaarden ze als een levenslang gegeven waar ze maar moeten mee leren leven. Vaak is de eerste stap voor iemand die begint te stotteren om naar een logopedist te stappen. Mijn mening is dat de reguliere logopedie de stotteraars niet echt kan helpen. Ik ben zelf tien jaar aan een stuk naar een logopedist gegaan en het

(foto: Christophe De Belder)

heeft mij niks opgeleverd. De opleiding van logopedisten is in mijn ogen veel te algemeen en kan stotteraars met hun specifieke probleem niet helpen.»

«Omdat stotteraars weinig baat vinden bij de reguliere logopedie zijn er zelfhulpgroepen voor stotteraars ontstaan. De VSU is er één van. Ze beweren niet dat ze het wondermiddel zijn tegen stotteren. Sinds de oprichting van de VSU hebben er in Vlaanderen reeds meer dan vijftig mensen de stage gevolgd. De spreektechniek kan bij de VSU gedurende een initiële stage van vier dagen gevolgd worden. Hierna krijg je een dagelijks oefenprogramma dat je gedurende een kwartier moet uitvoeren. De ganse filosofie van de Impoco-methode staat op één blad papier. Hier leer je om bijvoorbeeld bij het spreken niet te articuleren — en leer je meer door de neus te spreken — en het opspannen van de bovenarmspieren bij elke lettergreep die je uitspreekt. Met deze methode merkt men een verbetering op tot zestig procent om vloeiend te spreken. Stotteren is geen ziekte waarvan je zomaar kunt genezen, maar een parttime handicap waarvan je wel kan 'herstellen'.»

Veto: *Klopt het dat zingen helpt om het stotteren tegen te gaan en dat stotteraars niet altijd stotteren?*

Wim: «Precies. Het is vaak heel opvallend dat stotteraars enkel maar stotteren wanneer zij tegen anderen praten. Ze zullen praktisch nooit stotteren als ze alleen zijn en bijvoorbeeld in de spiegel tegen zichzelf praten. Vandaar de term: parttime handicap. Als ik alleen ben en zonder stress dan kan ik perfect vloeiend praten. Het is wanneer er meerdere mensen bij me zijn of door faalangst dat ik begin te stotteren. Mensen die stotteren kunnen vaak heel goed en vloeiend zingen. Gareth Gates, de winnaar van World Pop Idol, kon tijdens de Idoolaudities quasi niks zeggen, maar

heeft wel heel goed gezongen. Bij die vaststelling is ook de methode ontwikkeld om al zingend te gaan spreken. Dat werkt effectief, maar het klinkt niet natuurlijk en mensen lachen met ons omdat we zo kunstmatig praten. Dus wou ik een methode hebben die meer natuurlijk klinkt en daarom kies ik voor de Impoco-methode.»

Hel

Veto: *Hoe ervaar je het stotteren als student?*

Wim: «Tijdens het middelbaar was ik goed afgeschermd van de grote, boze wereld. Dan kwam ik naar Leuven en moest ik plotseling voor mezelf zorgen: ik moest zelf mijn boodschappen doen, zelf van alles regelen en in het begin was dat een ware hel. Pas in mijn tweede kandidatuur had ik mondelinge examens. Ik ben wel nooit gebuisd geweest omdat ik tijdens

"Stotteraars blijven vaak ernstig onder hun mogelijkheden leven"

een examen stotterde. Toen gebruikte ik nog niet de Impoco-methode en ik merk wel dat mijn punten toen veel lager lagen dan nadien toen ik veel minder stotterde tijdens een examen en ik mij beter kon uiten. Ik merkte dat mijn proffen onbewust minder punten tijdens een mondeling examen gaven omdat ik stotterde. Ook durfde ik vroeger geen vragen te stellen in de lessen. Omdat ik mijn stotteren nu onder controle heb, durf ik dat wel. Ik heb er ook geen schrik meer voor om voor een groep mensen te moeten spreken of bijvoorbeeld een vergadering voor te zitten.»

«Aan de K.U.Leuven kun je ook een speciaal statuut aanvragen, maar ik wou dat niet. Ik besloot nog voor ik de Impoco-methode leerde kennen het niet aan te vragen. Ik wou niet anders behandeld worden, ik wou zeker geen outlaw zijn.»

Veto: *Werd je vaak gepest met het feit dat je stotterde?*

Wim: «Soms wel eens, maar dat viel eigenlijk goed mee. Ik stotterde niet zo heel fel. Ik kan niet echt klagen. Iedereen wordt misschien wel eens achter zijn rug gepest, bij mij was het dus omdat ik stotterde. Ik was veel introverter of stiller toen ik nog heel vaak stotterde. Ik durfde vaak niet de mensen aanspreken. Ik leefde voor een stuk geïsoleerder.»

Schrik

Veto: *Had je ook last van emotionele problemen? Leed je zelfbeeld eronder?*

Wim: «Onbewust wel. Heel vaak zie je dat mensen die stotteren zich sociaal terugtrekken. Ik heb daaraan nooit toegegeven. Ik koos er resoluut voor om naar Leuven te komen studeren. Ik zie vaak mensen die stotteren en die de capaciteiten hebben, die toch kiezen om niet verder te studeren en te gaan werken onder hun mogelijkheden. Ze beslissen geen hogere studies aan te vatten uit schrik voor mondelinge examens. Ze krijgen moeilijk werk door hun spraakgebrek, ze maken weinig kans op promotie op het werk. Ze komen niet buiten uit angst als stotteraar gebrandmerkt te worden...»

«Ik heb daar altijd tegen willen vechten. Ik ben op zoek gegaan naar een geschikt middel of een geschikte therapie om me van mijn stotteren af te helpen. Op mijn zestiende, toen ik nog vrij hard stotterde, heb ik mij voorgenomen om iets aan mijn probleem te doen. Ik zocht naar een goede therapie en heb er vijf jaar naar moeten zoeken tot ik de Impoco-methode leerde kennen. En deze Impoco-methode is net een heel goede methode die stotteraars kan helpen, dat wil ik promoten. Dat is ook de boodschap die ik wil uitdragen naar mensen of studenten die stotteren: er zijn heel veel goeie therapieën die je kunnen helpen bij het stotteren. Er is een manier om je van je probleem af te helpen en voor mij was dit de Impoco-methode. Als je afgestudeerd bent en je wilt gaan werken bij een bedrijf, dan moet je van je stotteren afraken. Er is een manier, dus doe er wat aan.»